

Δημοφιλεσσα

D 1178

3447

N° 7

ΑΡΧΑΙΟΙ

ΕΛΛΗΝΕΣ ΛΥΡΙΚΟΙ

ΚΑΤ' ΕΚΛΟΓΗΝ ΕΚΔΟΘΕΝΤΕΣ

ΜΕΤΑ ΜΑΘΗΤΙΚΩΝ ΥΠΟΜΝΗΜΑΤΩΝ

ΥΠΟ

Δ. Κ. ΖΑΓΓΟΓΙΑΝΝΗ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΡΙΤΗ

18.8x13.1

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΣ

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ "ΕΣΤΙΑΣ,,

44 — 'Εν δδῷ Σταδίου — 44

1910

Πᾶν γνήσιον ἀντίτυπον φέρει τὴν σφραγῖδα τοῦ Βιβλιο-
πωλείου τῆς "Εστίας,,.

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ ΛΕΩΝΗ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Τὸ τελευταῖον ἀπὸ 9 Σεπτεμβρίου 1897 πρόγραμμα τῆς παρ' ἡμῖν μέσης ἐκπαιδεύσεως, ἀναγράψαν ἐν τῇ γ' τοῦ γυμνασίου τάξει τὴν ἑρμηνείαν ἀρχαίων Ἑλλήνων λυρικῶν ποιητῶν, σπουδαίαν καθ' ἡμᾶς γε ἀνεπλήρωσεν ἔλλειψιν τῆς περὶ τὰ ἀρχαῖα ἑλληνικὰ γράμματα σπουδῆς τῆς εἰς τὰ γυμνάσια φοιτώσης νεολαίας ἡμῶν. Πρότερον οἱ μαθηταὶ ἡμῶν ἀπελύοντο τῶν γυμνασίων, οὐδεμίαν σχεδὸν ἔχοντες ἔννοιαν τῆς λυρικῆς ποιήσεως καθόλου, ἀτε τοσοῦτον μόνον γευόμενοι αὐτῆς, διστονέπειν ἢ ἑρμηνεία τῶν ὀλίγων χορικῶν ἀσμάτων τῶν ἀρχαίων ἑλληνικῶν δραμάτων καὶ τῶν ὀλίγων φύδων τοῦ Ὁρατίου. Καὶ δι τοι μὲν τοσαύτη μόνον ἀνάγνωσις λυρικῶν ποιημάτων δὲν εἴνε ἀρκετή, ὥστε οἱ μαθηταὶ νὰ κτῶνται ἀπὸ ταύτης σαφῆ γνῶσιν τοῦ εἶδους τούτου τῆς ποιήσεως καὶ τὰ ἄλλα δὲ ν' ἀποκομίζωσιν ὡφελήματα, ἃ τις εὐλόγως δύναται νὰ προσδοκᾷ παρ' αὐτῆς, τοῦτο, νομίζω. δῆλον παντί. Ἀλλὰ καὶ ἄλλως ἡ τέως γινομένη ἐκλογὴ τῶν ἑρμηνευομένων ἐν τοῖς γυμνασίοις ἡμῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων ποιητῶν ἡστόχει τοῦ ὁρθοῦ· συνέβαινε δῆλα δὴ κατὰ ταύτην νὰ ζητῶμεν, οὐαὶ οἱ μαθηταὶ ἡμῶν κτῶνται ἔννοιαν τῆς λυρικῆς ποιήσεως τὸ μὲν εκ ποιημάτων οὐχὶ ἀκραιφνῶς λυρικῶν, τὸ δὲ

ἐκ τοιούτων μέν, ἀλλὰ γεγραμμένων ἐν γλώσσῃ πολὺ μᾶλλον αὐτοῖς ξένη ἢ ἡ ἀρχαία ἑλληνικὴ καὶ ὑπὸ ποιητοῦ μημησαμένου ἐν τοῖς πλείστοις τὰ ἀθάνατα καὶ ἀνέφικτα ἔργα τῶν προγόνων ἡμῶν λυρικῶν ποιητῶν. "Ωστε κατὰ ταῦτα καὶ κατὰ τὸ ποιὸν τὰ ποιήματα, δι' ὧν οἱ μαθηταὶ ἡμῶν τέως ἐγνώριζον τὴν λυρικὴν ποίησιν, δὲν ἥσαν καὶ πρὸς τοῦτο ὅλως κατάλληλα, καὶ πρὸς τὴν ἐπίτευξιν τῶν ἄλλων τῶν διὰ τῆς ἀναγνώσεως λυρικῶν ποιημάτων ἐπιδιωκομένων σκοπῶν.

Οὗτοι συντόμως εἶνε οἱ λόγοι, δι' οὓς εὐθὺς ἐν ἀρχῇ εἴπομεν, ὅτι τὸ τελευταῖον πρόγραμμα ἀνεπλήρωσε σπουδαίαν ἔλλειψιν τῶν προτέρων αὐτοῦ, ἀναγράψαν ἐν τῇ τρίτῃ τοῦ γυμνασίου τάξει τὴν ἑρμηνείαν λυρικῶν τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος ποιητῶν· ἀλλ' οὕτω τοῦτο ἐπλήρωσε καὶ πόθον, ὃν ἀπὸ πολλοῦ εἶχον τὸ πρῶτον ὡς φιλόλογος, εἰτα δὲ καὶ ὡς παιδαγωγικός. Τοιοῦτον δὲ πόθον πάλαι ἔχων ἐν ἐμοί, πάλαι ὠσαύτως εἶχον ἐν νῷ καὶ τὴν ἴδεαν ἐκδόσεως συλλογῆς ἀρχαίων Ἑλλήνων λυρικῶν πρωρισμένης ὑπὸ πᾶσαν ἐποψίν διὰ τὴν ἐν τῷ γυμνασίῳ ὑπὸ τῶν ἡμετέρων μαθητῶν ἑρμηνείαν αὐτῶν, καὶ διὰ ταύτην μόνον. "Οτε δ' ὁ πόθος μου ἐκεῖνος ἐπραγματώθη, ἥρχισα σχεδὸν ἀμφὶ καὶ νὰ παρασκευάζω τὴν πρὸ πολλοῦ μελετωμένην μαθητικὴν ὅντως ἐκδοσιν συλλογῆς ἀρχαίων Ἑλλήνων λυρικῶν.

Διὰ ταύτης, ως καὶ διὰ τῶν μέχρι τοῦδε λεχθέντων περὶ αὐτῆς ὑπεδηλώθη, σκοπῷ πρῶτον νὰ παράσχω τοῖς μαθηταῖς κείμενον ἀρχαίων Ἑλλήνων λυρικῶν ταῖς ἀνάγκαις αὐτῶν ὅλως στοιχοῦν, ἵτοι περιέχον ὕλην τοσαύτην καὶ τοιαύτην, ὃσην καὶ οἷαν πρέπει καὶ δύνανται οὕτοι τό γε γῦν νὰ ἑρμηνεύσωσι κατὰ τὰς γυμνασιακὰς αὐτῶν σπουδάς.

"Ο, τι δεύτερον σκοπῷ εἶνε νὰ παράσχω τοῖς μαθηταῖς

ώσαντως καὶ διὰ τῶν ὑπομνημάτων καὶ διὸ ἄλλων μέσων, περὶ ᾧν εὐθὺς ἔρω, τὰς ἀναγκαῖας αὐτοῖς ἐπικουρίας πρὸς τὴν ὁρθὴν μετάφρασιν καὶ τὴν πρώτην πραγματικὴν κατανόησιν τοῦ ἀεὶ ἐρμηνευτέου ποιήματος.

Περὶ τοῦ πρώτου περιττὸν ἐνθάδε διὰ μακρῶν νὰ εἴπω, καθόσον τὰ ἀναγκαῖα ἐλέχθησαν ἐν ταῖς ὁδηγίαις διὰ τὴν ἐν τοῖς ἑλληνικοῖς σχολείοις καὶ γυμνασίοις διδασκαλίαν τῶν ἀρχαίων Ἑλληνικῶν, ἃς τὸ ἐπὶ τῆς Παιδείας Ὑπουργεῖον ἔξεδωκεν. Ἐν σελ. 128-9 τούτων γίνεται λόγος περὶ τούτου, τίνες τό γε νῦν δύνανται νὰ εἰνε οἱ ἐρμηνευτέοι ἀρχαῖοι Ἑλληνες λυρικοὶ ποιηταὶ καὶ τίνα τούτων ποιήματα πρέπει νὰ προτιμῶνται, ἵνα ἡ ἐρμηνεία τούτων κατορθώσῃ τοὺς σκοπούς, οὓς τό γε νῦν δύναται τις νὰ προσδοκᾷ παρ’ αὐτῆς. Ταῦτα δὲ τὰ ποιήματα ἐκείνων καὶ περιέλαθον ἐν τῇ προκειμένῃ συλλογῇ.

Ἄλλὰ πάντα ταῦτα δὲν εἰνε δύνατὸν καὶ νὰ ἐρμηνευθῶσιν ἐντὸς τοῦ ὀλίγου χρόνου ἐκάστου σχολειακοῦ ἔτους, ὃν ἡ δύνηθη τὸ τελευταῖον πρόγραμμα νὰ δρίσῃ διὰ τὴν ἐρμηνείαν ἀρχαίων Ἑλλήνων λυρικῶν ποιητῶν· τούναντίον ἡ ὥλη ἔξελέχθη καὶ περιελήφθη ἐν τῇ προκειμένῃ συλλογῇ· τοσαύτῃ, ὥστε νὰ ἐπαρκῇ διὰ δύο ἔτη. Διὸ ἐν μέρος τῆς ἐν τῇ συλλογῇ περιεχομένης ὥλης πρέπει νὰ ἐρμηνεύηται κατὰ τὸ ἐν σχολειακὸν ἔτος, τὸ δὲ λοιπὸν κατὰ τὸ ἔτερον. Ἄλλον ἡ τοιαύτη κατανομὴ τῆς ἐν τῇ συλλογῇ περιεχομένης ὥλης εἰς δύο σχολειακὰ ἔτη πρέπει νὰ γίνηται οὕτως, ὥστε οἱ μαθηταὶ πάντος σχολειακοῦ ἔτους νὰ ἀναγινώσκωσι ποιήματα πάντων τῶν ἐν τῇ συλλογῇ ποιητῶν.

Τοσαῦτα προσθέντες τοῖς ἐν ταῖς ὁδηγίαις εἰρημένοις περὶ τοῦ πρώτου τῶν δύο σκοπῶν τῆς προκειμένης συλλογῆς, μεταβαίνομεν νῦν εἰς τὸν δεύτερον. Τὰ ὑπομνήματα πάντων τῶν ἐν τῇ συλλογῇ ποιητῶν

στ'.

μαθητικά, τοσαῦτα δῆλα δὴ καὶ τοιαῦτα, ὅσα καὶ οἴα ἀναγκαῖα εἶνε νὰ βοηθῶσι τοὺς μαθητὰς κατὰ τὴν οἶκοι προπαρασκευὴν μάλιστα εἰς τὴν τελείαν γλωσσικὴν κατανόησιν καὶ τὴν ὄρθὴν μετάφρασιν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν πρώτην πραγματικὴν κατανόησιν ἐκάστου ποιήματος. Ἡ βαθύτερα ὑπὸ πραγματικὴν ἔποψιν κατανόησις εἶνε κυρίως ἔργον τῆς ἐν τῷ σχολείῳ διδασκαλίας, θὰ γίνηται δ' ὡς αἱ ὁδηγίαι (σελ. 87—99) λέγουσι· διὸ οὐδεμίᾳ ἀνάγκη τι καὶ περὶ ταύτης ἐνθάδε νὰ προσθέσωμεν, ως καὶ περὶ τῆς ἀλλης διδακτικῆς ἐπεξεργασίας ἐκάστου ποιήματος, καθόσον καὶ περὶ ταύτης τὰ δέοντα ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ λέγονται.

Πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπόν, τὴν διευκόλυνσιν τῶν μαθητῶν, μάλιστα ἐν τῇ κατ' οἶκον προπαρασκευῇ, ὥστε νὰ δύνωνται οὗτοι ἐπιτυχῶς νὰ αὐτενεργῶσι κατὰ τὴν μετάφρασιν καὶ κατανόησιν ἐκάστου ποιήματος, θὰ συντελῶσι καὶ τάδε τῆς ἐκδόσεως ἡμῶν· ἐν πρώτοις ἐπὶ κεφαλῆς ἐκάστου ποιήματος θέτομεν τίτλον τινὰ μόνον ἢ καὶ ὅλην πρότασιν, δι' ὧν σαφῶς, εἰ καὶ γενικῶς, δηλοῦται τοῖς μαθηταῖς τὸ περιεχόμενον τοῦ ποιήματος· τοιούτου τινὸς γινομένου, οἱ μαθηταὶ οὐχὶ τυφλοὶ. Θὰ φέρωνται εἰς τὴν μετάφρασιν καὶ ἐρμηνείαν ἐκάστου ποιήματος, ἀλλὰ σαφῶς, εἰ καὶ ὅλως γενικῶς, γινώσκοντες, περὶ τίνος ἐν τούτῳ πρόκειται· οὕτω καὶ ἡ γλωσσικὴ κατανόησις καὶ ἡ μετάφρασις θὰ διευκολύνηται τοῖς μαθηταῖς. τὸ δὲ σπουδαιότερον, καὶ ἀκοντες οὕτοι κατὰ τὴν μετάφρασιν θὰ στρέψωσι τὴν αὐτῶν προσοχὴν καὶ εἰς τὸν νοῦν τῶν μεταφραζομένων καὶ οὐχὶ λέξεις μόνον θὰ μεταφράζωσι, δι' οὗ τελευταίου συστηματικῶς, οὕτως εἰπεῖν, παιδαγωγοῦνται εἰς τὴν ἀπερισκεψίαν καὶ ἐπιπολαῖότητα.

Τοιαύτην σπουδαιότητα ἔχοντος τοῦ διδακτικοῦ μέσου,

περὶ οὖν λέγομεν, δὲν πρέπει νὰ μένῃ τοῦτο ἀχρησιμοποίητον κατὰ τὴν ἐρμηνείαν, τούναντίον αὗτη ἀπὸ ἐκείνου πρέπει νὰ ἀρχηται ἀναγινώσκουσι δῆλα δὴ οἱ μαθηταὶ πρὸ πάσης ἄλλης διδακτικῆς ἐπεξεργασίας τοῦ ἀεὶ ἐρμηνευτέου ποιήματος τὸν τίτλον αὐτοῦ ἢ τὴν πρότασιν, ἐν ᾧ συνοψίζεται τὸ περιεχόμενον αὐτοῦ, καὶ προκαλούμενοι ὑπὸ τοῦ διδάσκοντος λέγουσιν ἴδιας αὐτῶν λέξεις, τί κατὰ τὸν ἀναγνωσθέντα τίτλον ἢ πρότασιν ἔσται τὸ περιεχόμενον τοῦ ἀεὶ ἐρμηνευτέου ποιήματος. Νῦν τοῦ διδάσκοντος διασφήσαντος, διορθώσαντος τὰ ἀσαφῶς ἢ ἐσφαλμένως λεχθέντα ὑπὸ τῶν μαθητῶν, ἅμα δὲ καὶ προσθέσαντος, εἴ τινα κρίνει ἀναγκαῖον νὰ προσθέσῃ, χωρεῖ περαιτέρω ἢ διδακτικὴ ἐπεξεργασία τοῦ ἀεὶ ἐρμηνευτέου ποιήματος, καὶ δὴ ἢ εὐθὺς ἦ, μετὰ προηγουμένην τῶν μαθητῶν. κατ’ οἶκον προπαρασκευήν, τῇ ἐπομένῃ ὥρᾳ τῆς ἐρμηνείας τῶν ποιητῶν, περὶ ὧν νῦν λέγομεν.

"Ἐν τισιν, δλίγοις ποιήμασι, τὸ περιεχόμενον τούτων δηλοῦται διὰ τοῦ τρόπου τῆς τυπώσεως ἐκείνων τῶν λέξεων αὐτῶν, ἐν αἷς ἡ κυρία αὐτῶν ἔννοια περιέχεται. "Ἐνθα τοῦτο γίνεται, ἡ ἐρμηνεία θὰ ἀρχηται ἀπὸ τῆς ὑπὸ τῶν μαθητῶν ἀναγνώσεως καὶ μεταφράσεως τῶν λέξεων τούτων, μεθ' ὃ θὰ ἔρχηται ἡ ἄλλη ἐκάστου ποιήματος διδακτικὴ ἐπεξεργασία.

Πρὸς τὸν αὐτὸν ἀνωτέρω λεχθέντα σκοπόν, τὴν προσήκουσαν διευκόλυνσιν τῶν μαθητῶν, ὥστε ἡ αὐτενέργεια αὐτῶν ν' ἀποβαίνῃ ἐπιτυχῆς¹, καὶ ἄλλο τι ἐν τῷ κειμένῳ ἐπράξαμεν· διάκοις δῆλα δὴ ποίημά τι ἀποτελεῖται κατὰ τὸ περιε-

¹⁾ Τοῦτο δ' ἀπολύτως ἀναγκαῖον δι' οὓς λόγους εἴπομεν ἐν «Παιδαγωγούσῃ διδασκαλίᾳ», σελ. 67—82.

η'.

χόμενον ἐκ μερῶν σαφῶς ὁ πωσδήποτε διακεκριμένων ἀλλήλων, πάντοτε ἐν τῷ κειμένῳ διὰ τοῦ τρόπου τῆς ἐκτυπώσεως δηλοῦμεν τοῖς μαθηταῖς τὰ μέρη ἑκάστου ποιήματος. Τοῦτο ποιοῦντες, διευκολύνομεν τοῖς μαθηταῖς τὴν μετάφρασιν καὶ πρώτην νόησιν τοῦ ἀεὶ ἐρμηνευομένου ποιήματος, ἐν τῇ κατ' οἶκον παρασκευῇ, δηλοῦντες αὐτοῖς οἷονεὶ τοὺς καταλλήλους σταθμούς, μέχρι τῶν ὅποιων ἀεὶ ἀφικνούμενοι πρέπει, ἀνασκοποῦντες τὰ ἥδη ὑπὸ αὐτῶν γεγενημένα, νὰ φέρωσιν αὐτὰ εἰς σχετικόν τι τέλος πρὸν ἡ περαιτέρω τοῦ ποιήματος χωρῶσιν ἐν τῇ αὐτῷ ἐρμηνευτικῇ ἔργασίᾳ. Τούναντίον τῆς ἐπικουρίας, περὶ τῆς νῦν ὀλόγος, μὴ παρεχομένης τοῖς μαθηταῖς, δὲν γνωρίζουσιν οὗτοι, ἢν καθόλου δύνανται νὰ σταματήσωσι που ἐν τῇ αὐτῷ ἔργασίᾳ, οὐδέ, ἢν τοῦτο πράττωσι, δύνανται πάντοτε ἀνευ καταλλήλου ὁδηγίας νὰ σταματῶσιν, ἐνθα δυνοῦς τοῦ ποιήματος ἀπαιτεῖ. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει διασπῶσιν οἱ μαθηταὶ καὶ ἀποχωρίζουσιν ἀλλήλων τὰ λογικῶς συνανήκοντα, δτε βεβαίως εὐλόγως δύνανται τις νὰ εἰπῃ, δτε οὗτοι, μεταφράζοντες, σχεδὸν λέξεις μόνον μεταφράζουσι, χωρὶς ἀμα νὰ δίδωσι καὶ πᾶσαν τὴν δέουσαν προσοχὴν εἰς τὸν ἀληθῆ νοῦν τοῦ μεταφραζομένου ἦ, καὶ θέλοντες, νὰ δύνωνται τοῦτο δρθῶς νὰ πράττωσι καὶ ἐπιτυχῶς. Καὶ δὲν εἶνε δύνατὸν τοῦτο πάντοτε νὰ κατορθῶσιν, ἀφοῦ δύνατὸν εἶνε νὰ διασπῶσι τὰ κατὰ τὸν νοῦν συνανήκοντα, σταματῶντες ἐν οὐχὶ ἀρμοδίῳ σταθμῷ διὰ τὸ ἔτι ἀνάσκητον τοῦ νοῦ αὐτῶν πρὸς τοιαύτας ἔργασίας.

Οἴα κακὰ ἐπακολουθήματα ἔχει τὸ τοὺς μαθητὰς λέξεις μόνον μεταφράζειν, ἐλέχθη ἀνωρέρω· διὸ τῇ ἐρμηνείᾳ ἐπιβάλλεται παντὶ σθένει καὶ διὰ καταλλήλων μέσων ν' ἀντεπεξέρχηται κατὰ τοῦ κακοῦ τούτου, ἵνα παρακαλύῃ τὰ ἐκ τούτου

κάκιστα ἐπακολουθήματα διὰ τὴν διανοητικὴν ἀνάπτυξιν τῶν μαθητῶν. "Ἐν τῶν καταλλήλων μέσων εἶνε καὶ τὸ νὰ ὁδηγῶμεν τοὺς μαθητὰς δι' οὗ τρόπου ἀρτι ἐλέχθη νὰ σταματῶσι καὶ ἐν τῇ κατ' οἶκον ἐρμηνευτικῇ αὐτῶν ἐργασίᾳ ἔκει, ἔνθα δὲ νοῦς ἀπαιτεῖ. "Οτι δὲ οἱ μαθηταὶ πρέπει ἐν τῇ κατ' οἶκον αὐτῶν ἐργασίᾳ, οἰαδήποτε καὶ ἀν εἶνε αὔτη, νὰ κάμνωσι σταθμούς, ή, ὅπερ τὸ αὐτό, δτι πρὸς τῷ ἀπωτέρῳ καὶ τελικῷ σκοπῷ, οἵος ἐν τῇ νῦν ἡμενὶ προκειμένῃ περιστάσει εἶνε ἡ μετάφρασις καὶ νόησις τοῦ ὅλου ποιήματος, πρέπει νὰ ἔχωσι πρὸ δόθαλμῶν καὶ προσεχέστερα τέρματα, ἐν τῇ ἐρμηνείᾳ π. χ. λυρικοῦ ποιήματος τὴν μετάφρασιν καὶ νόησιν ἑκάστου τῶν μερῶν τούτου, περὶ τούτου δὲ διδακτικὴ ἀπεφήνατο ἥδη πρὸ πολλῶν ἐτῶν¹. Λέγει δῆλα δὴ αὔτη, οὐαὶ συντομώτατα τὸ πρᾶγμα ἐνταῦθα μνημονεύσωμεν, δτι ἡ ἐργασία τοσούτῳ μᾶλλον εὔκολος, εὐάρεστος καὶ ἐπιτυχὴς ἀποβαίνει, ὅσῳ μᾶλλον σύμφωνος τῷ μέτρῳ τῶν δυνάμεων τοῦ ἐργαζομένου εἶνε ἡ ἀπόστασις τοῦ σκοποῦ ἢ τέρματος, δὲ διὰ τῆς ἐργασίας ἐπιδιώκομεν." Οτι νῦν τοῦτο κατορθοῦται διὰ τοῦ εἰς τὴν τύπωσιν ἀναφερομένου διδακτικοῦ μέσου, περὶ οὗ νῦν λέγεται, πρόδηλον δτι δὲ ἐπιτυχὴς πρέπει ν' ἀποβαίνῃ πᾶσα ἡ τῶν μαθητῶν ἐργασία, κατ' ἀκολουθίαν δὲ καὶ ἡ ἐρμηνευτικὴ αὐτῶν ἐργασία, εἴτε ἐν τῷ οἴκῳ γίνεται ὑπὲρ αὐτῶν εἴτε ἐν τῷ σχολείῳ, περὶ τούτου ἀνωτέρῳ παρεπέμψαμεν τοὺς ἀναγνώστας εἰς παιδαγωγικὸν ἡμῶν βιβλίον. Νῦν ἐνταῦθα τοῦτο μόνον λέγομεν, δτι, ὅπως ἡ κατ' οἶκον ἐργασία τοῦ μαθητοῦ κατὰ τὴν προπαρασκευὴν ἑκάστου ποιήματος διευκολύ-

¹⁾ Karl Richter, Die Herbart-Zillerschen formalen Stufen d. Unterrichts, σελ. 37 κἄξ.

νεται δι' ἀμφοτέρων τῶν διδακτικῶν μέσων, περὶ ὧν νῦν λέγομεν, οὗτως ἔχει τὸ πρᾶγμα καὶ διὰ τὴν ἐν τῷ σχολείῳ κυρίως γινομένην βαθυτέρων ἐξέτασιν τοῦ νοῦ τοῦ ἀεὶ ἐρμηνευτέου ποιήματος. Αὕτη συνίσταται μάλιστα εἰς τὴν πληρεστέρων κατανόησιν τῶν καὶ ἔκαστα νοημάτων, μάλιστα δὲ ἐν τῇ πρὸς ἀλληλα συνοχῇ αὐτῶν, εἴτα δὲ εἰς τὴν κατανόησιν τῶν τμημάτων ἐκάστου ποιήματος καὶ τὴν ἐξεύρεσιν τῆς κυρίας ἐκάστου τούτων ἐννοίας καὶ τῆς συνδέσεως αὐτῶν πρὸς ἀλληλα. Νῦν γνωστοῦ τοῖς μαθηταῖς ὅντος σαφῶς, εἰ καὶ γενικῶς, τοῦ κυρίου περιεχομένου ἐκάστου ποιήματος, θὰ ἔχωσιν αὐτὸ ἐκεῖνοι ὡς τινα δόμηγὸν ἐν τῇ βαθυτέρᾳ κατανοήσει τῶν νοημάτων ἐκάστου ποιήματος καὶ τῆς πρὸς ἀλληλα συνοχῆς αὐτῶν. "Οτι δὲ πρὸς τὸ αὐτὸ θὰ συντελῇ καὶ ἡ διὰ τυπογραφικῶν μέσων δήλωσις τῶν μερῶν ἐκάστου ποιήματος, δῆλον ἐκ τῶν λεγθέντων ἀνωτέρω κυρίως δὲ δύμας τὸ μέσον τοῦτο τὸ διδακτικὸν θὰ συντελῇ εἰς τὴν ἐπιτυχῆ ἐξεύρεσιν τῆς κυρίας ἐννοίας ἐκάστου τῶν μερῶν τοῦ ποιήματος ὑπὸ τῶν μαθητῶν, καθόσον οὔτοι, καὶ αἱσθητῶς βλέποντες μέχρι τίνος ἐκαστον αὐτῶν ἐξικνεῖται, ἐντὸς τῶν ὁρίων τούτων θὰ ζητῶσι τὸ κύριον νόημα, μὴ ἐκτρεπόμενοι δ' αὐτῶν, καὶ αἱσθητῶς προσπιπτόντων αὐτοῖς, δὲν θὰ συναναμιγνύωσιν ἐν τῇ ζητήσει παραστάσεις ἀσχέτους τῷ ζητουμένῳ κυρίῳ νοήματι καὶ διὰ τοῦτο δυσχεραινούσας τὴν διὰ τῆς νοήσεως ἀνεύρεσιν ἐν τοῖς πολλοῖς ἄλλοις νοήμασι τοῦ κυρίου καὶ οὐσιώδους μεταξὺ αὐτῶν.

"Οτι τὰ μέσα, περὶ ὧν λέγομεν, δὲν αἴρουσιν οὐδὲ μειοῦσιν (ὅπερ διδακτικῶς καὶ παιδαγωγικῶς κακόν) τὴν αὐτενέργειαν τῶν μαθητῶν, ἀλλὰ τούναντίον ταύτην μᾶλλον ἐξεγείρουσι, καὶ δὴ κατὰ τρόπον ἐξασφαλίζοντα κατὰ τὸ μᾶλλον ἡ ἡττον τὴν

ἐπιτυχίαν αὐτῆς, τοῦτο ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε εἰρημένων δῆλον παντί, implicite ἐν αὐτοῖς περιεχόμενον. Διὸ δὴ καὶ οὐδὲν πλέον περὶ τούτου ἐνθάδε προστίθεμεν.

Οἱ ἐν τέλει ἀνάγκην προσθέσωμεν εἶνε, ὅτι τὰ ὑπομνήματα ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἀρχῆς συνετάχθησαν, δῆλα δὴ οὕτως, ὅστε οὐ μόνον νὰ μὴ αἴρωσι τὴν αὐτενέργειαν τῶν μαθητῶν, ἀλλὰ τούναντίον νὰ ἔξεγειρώσιν αὐτὴν καὶ ἐπιτυχῆν' ἀπεργάζωνται. Ἐντεῦθεν δὲ καὶ ἡ ἐρωτηματικὴ μορφή, ἣν ἐδώκαμεν εἰς τινα τῶν ὑπομνημάτων· διὰ ταύτης ἡθελήσαμεν νὰ στρέψωμεν τῶν μαθητῶν τὴν προσοχὴν καὶ σκέψιν εἰς ζητήματα, ἀλλως οὔτοις ἀπαρατήρητα θὰ παρήροχοντο κατὰ τὴν οἷκοι παρασκευὴν, ἀ δ' ὅμως εἶνε ἀναγκαῖα πρὸς βαθυτέραν γλωσσικὴν καὶ πραγματικὴν κατανόησιν. Ως καὶ ἔκ τῶν ἀρτι λεγθέντων δῆλον εἶνε, τὴν ἐρωτηματικὴν τῶν ὑπομνημάτων μορφὴν μετεχειρίσθημεν ἐπὶ ζητημάτων, ἀ καὶ δύνανται οἱ μαθηταὶ αὐτοὶ νὰ λύωσιν δρθῶς, ἐκ τῶν συμφραζομένων ὅρμωμενοι ἡ ἐρειδόμενοι ἐπὶ τῶν ἥδη κεκτημένων γραμματικῶν μάλιστα γνώσεων. Οὕτω δὲ δὲν εἶνε δυνατὸν ἄλλο τι νὰ συμβείνῃ νὰ ἔξεγειρηται μὲν τὸ διαφέρον τῶν μαθητῶν ὑπὲρ τῆς ἀναγινωσκομένης ὥλης αὐτῆς, νὰ παρακωλύηται δὲ κατὰ τὸ δυνατόν, εἰ μὴ ὅλως νὰ αἴρηται, τὸ καταφεύγειν τοὺς μαθητὰς εἰς βοηθήματα μὴ ἐπιτετραμμένα καὶ ἐθίζεσθαι οὕτως αὐτοὺς εἰς τὸ ψεῦδος καὶ τὴν ἀπάτην.

Κατὰ τὴν σύνταξιν τῶν ὑπομνημάτων πλεῖστον ἥμιν ἐπεκούρησαν τὰ ὑπομνήματα τοῦ Buchholz¹ καὶ τὰ τοῦ A. Biese²,

¹. Anthologie aus den Lyrikern der Griechen, Leipzig, B. G. Teubner.

². Griechische Lyriker in Auswahl, Leipzig, G. Freytag.

ιβ'.

άτινα τελευταῖα εἶνε ὅντως μαθητικά. Ἐλλὰ καὶ τούτων παρελάθομεν μετερρυθμίσαμεν ἐν πολλοῖς συμφώνως ταῖς ἀναγκαῖς τῶν ἡμετέρων μαθητῶν." Ισως τινὲς πολλὰ θεωρήσωσι τὰ λεξικολογικὰ ὑπομνήματα, ἀλλ' ἡμεν ταῦτα ἐφάνησαν ἀναγκαῖα καθ' ἣν ἔχομεν γιώμην περὶ τῆς ὠφελείας τῶν μαθητῶν ἐκ τῆς ἀναδιφήσεως τοῦ λεξικοῦ. Τὴν ἐργασίαν δῆλα δὴ ταύτην θεωροῦμεν μᾶλλον μηχανικήν, οὐχὶ δὲ πολὺ προάγουσαν τὴν νόησιν τῶν μαθητῶν, διὸ καὶ ἐξητήσαμεν νὰ περιορίσωμεν ταύτην διὰ τῶν ἡμετέρων ὑπομνημάτων, ὥστε πολὺ δλίγην νὰ ὑπολείπηται αὔτη ἐκείνοις. "Οταν τοσαύτη ὑπολείπηται ἡ χρῆσις τοῦ λεξικοῦ τοῖς μαθηταῖς, τότε χρόνον πολὺν δὲν ἀφαιρεῖ αὔτη, οὐδ' ἀνιψι, δι' ἀμφότερα δὲ ταῦτα καὶ δὲν παράγει αὐτοὺς εἰς χρῆσιν μὴ ἐπιτετραμένων βοηθημάτων· ἐπίσης δὲν γίνεται τοῖς αὐτοῖς αἰτίᾳ σφαλμάτων καὶ ἀνοησιῶν, οὐδὲ συχνάκις ἀπομακρύνει τὴν προσοχὴν τῶν μαθητῶν ἀπὸ τοῦ νοῦ τῶν ἀναγινωσκομένων, συχνὰ οὕτω διακόπτουσα καὶ διὰ τοῦτο πολὺ δυσχεραίνουσα τὴν πρός ἀντίληψιν τούτου ἐργασίαν αὐτῶν.

Καὶ ταῦτα μὲν ἡμεῖς ἐπράξαμεν καθόλου περὶ τὸ παρὸν βιβλιάριον, δὲ ἐκδότης αὐτοῦ, κ. Γ. Κασδόνης, πᾶσαν τὴν δυνατὴν κατέβαλεν ἐπιμέλειαν καὶ δαπάνην, δπως τὸ βιβλίον τυπογραφικῶς στοιχῇ κατὰ τὸ νῦν ἐν Ἑλλάδι ἐνὸν ταῖς ἀπαιτήσεσιν, ἀς ὑπὸ τὴν ἐποψιν ταύτην ἔχει ἡ σήμερον διδακτικὴ παρὸ τῶν σχολειακῶν μάλιστα βιβλίων. Καιρὸς εἶνε, νομίζομεν, νὰ παύσωμεν καὶ ἡμεῖς νὰ καταπονῶμεν μὲν τοὺς δρθαλμοὺς τῶν μαθητῶν ἡμῶν διὰ τύπου μὴ καθαροῦ καὶ μηκοῦ λίαν, ν' ἀπαμβλύνωμεν δ' ὄλως καὶ νὰ καταστρέφωμεν τὸ καλαισθητικὸν αὐτῶν συναίσθημα διὰ βιβλίων, ἢ κατὰ

τὴν τύπωσιν αὐτὸ τοῦτο βαναυσουργήματα εἶνε καί, ἵνα κοινῶς εἴπωμεν, μουντζουρώματα.

Απὸ τοιούτων ἀρχῶν ὁρμηθέντες εἰς τὴν ἐκπόνησιν τοῦ παρόντος βιβλίου καὶ τὴν τύπωσιν αὐτοῦ, πιστεύομεν ὅτι ἐκάστης ἡμῶν τε καὶ τοῦ κ. ἐκδότου ἔσται ἡ μομφὴ τῆς βιβλιοκαπηλίας, ἡς οὐχὶ πολλὰ διδακτικὰ βιβλία, καὶ μάλιστα σχολειακαὶ ἐκδόσεις ἀρχαίων Ἑλλήνων καὶ Λατίνων συγγραφέων, δύνανται ὀρθῶς ἀπηλλαγμένα νὰ εἶνε. Ἐκ τῶν ἡμῖν γνωστῶν τοιούτων ἐκδόσεων ἀπηλλαγμέναι τὰ μάλιστα εὐλόγιας θεωροῦνται τῆς εἰρημένης μομφῆς αἱ ἐκδόσεις τοῦ ἀγαπητοῦ ἡμῖν καὶ ἐπιστημονεστάτου συναδέλφου κ. Γ. Παππαθασιλείου, γυμνασιάρχου τοῦ Β' Βαρβακείου, καὶ τοῦ ἀξιοτίμου καθηγητοῦ κ. Ε. Τσακαλώτου, ἐφ' ὅσον αἱ τοῦ τελευταίου δὲν περιέχουσι μετάφρασιν. Πάσας τὰς τοιαύτας ἐκδόσεις ἡμεῖς γε θεωροῦμεν¹ λίαν φθαρτικὰς τοῦ τε νοῦ καὶ τοῦ ἥθους τῶν μαθητῶν· διὸ καλὸν θὰ ᾖ τὸ ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας ἐπεμβὰν νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἐν τῷ σχολείῳ τούλαχιστον χρῆσιν αὐτῶν, ἵνα μὴ οὕτως ἐν τῷ μέσῳ τοῦ τεμένους τῶν Μουσῶν καὶ τῶν καλῶν ἡθῶν ἐπισήμως ἐνιδρύηται ἡ ἀμουσία καὶ ἀκοσμία, προστατευομένη μάλιστα ὑπὲνίων, ἐλαχίστων εὐτυχῶς, τῶν διδασκόντων αὐτῶν. Ἄλλας τούς τό γε νῦν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 29 Νοεμβρίου 1898.

Δ. Κ. ΖΑΓΓΟΓΙΑΝΝΗΣ

¹ Πρβλ. R. Rothfuchs, διὰ πολλῶν ἄριστα ἀναπτύσσοντα τὸ πρᾶγμα ἐν Beiträge zur Methodik desaltsprachlichen Unterriechtes etc., 1893 σελ. 99—103.

ΑΡΧΑΙΟΙ
ΕΛΛΗΝΕΣ ΛΥΡΙΚΟΙ

Α'. ΣΟΛΩΝ

I. Πολιτικαὶ καὶ γνωμικαὶ ἀλεγεῖαι.

1. Ἀπολογεῖται ὑπὲρ τῆς ἑαυτοῦ νομοθεσίας.

Δήμω μὲν γὰρ ἔδωκα τόσον κράτος, ὅσσον ἀπαρχεῖ,
τιμῆς οὔτ' ἀφελῶν οὔτ' ἐπορεξάμενος·
οἱ δ' εἰχον δύναμιν καὶ χρήμασιν ἥσαν ἀγητοί,
καὶ τοῖς ἐφρασάμην μηδὲν ἀεικές ἔχειν·
ἐστην δ' ἀμφιβαλῶν κρατερὸν σάκος ἀμφοτέροισιν, 5
νικᾶν δ' οὐκ εἴασ' οὐδετέρους ἀδίκως.

2. Παρακαλεῖ Ἀθηναίους τὸν τύραννον καταλύειν,
πρὶν τελέως ἰσχυρὸν γενέσθαι (Διόδωρος).

Ἐκ νεφέλης πέλεται χιόνος μένος ἡδὲ χαλάζης,
βροντὴ δὲ ἐκ λαμπρῆς γίγνεται ἀστεροπῆς·

ἀνδρῶν δ' ἐκ μεγάλων πόλις ὅλλυται, εἰς δὲ μονάρχου
δῆμος ἀϊδρείη δουλοσύνην ἔπεσεν.

λίγη δ' ἔξαραντ' οὐ ράδιόν ἐστι κατασχεῖν
ὑστερον, ἀλλ' ἡδη χρὴ περὶ πάντα νοεῖν. 5

3. Μετὰ τὴν ὑπὸ Πεισιστράτου κατάληψίν
τῆς τυραννίδος.

Εἰ δὲ πεπόνθατε λυγρὰ δι’ ὑμετέρην κακότητα,
μή τε θεοῖς τούτων μοῖραν ἐπαιμφέρετε·
αὐτοὶ γάρ τούτους ηὔξησατε βύματα δόντες,
καὶ διὰ ταῦτα κακὴν ἔσχετε δουλοσύνην.

ὑμέων δ' εἴς μὲν ἔκαστος ἀλώπεκος ἴγνεσι βαίνει, 5
σύμπασιν δ' ὑμῖν χαῦνος ἔνεστι νόος·
εἰς γάρ γλῶσσαν ὄρᾶτε καὶ εἰς ἔπος αἰόλον ἀνδρός,
εἰς ἕργον δ' οὐδὲν γιγνόμενον βλέπετε. +

4. Ἀντιτίθησιν ἀλλήλοις ἀρετὴν καὶ πλοῦτον.

Πολλοὶ γάρ πλουτοῦσι κακοί, ἀγαθοὶ δὲ πένονται·
ἀλλ' ἡμεῖς αὐτοῖς οὐ διαμειψόμεθα
τῆς ἀρετῆς τὸν πλοῦτον, ἐπεὶ τὸ μὲν ἔμπεδον αἰεί,
γρήματα δ' ἀνθρώπων ἀλλοτε ἀλλος ἔχει.

5. Πρὸς Μίμνεομον.

Ἄλλ' εἴ μοι καν νῦν ἔτι πείσεαι, ἔζελε τοῦτο,
μηδὲ μέγαιρ' ὅτι σεῦ λῶν ἐπεφρασάμην,

καὶ μεταποίησον, Λιγυαστάδη, ὥδε δ' ἀειδε·

, „Ογδωκονταέτη μοῦρα κίχοι θανάτου.“

Μηδέ μοι ἀκλαυστος θάνατος μόλοι, ἀλλὰ φίλοισιν 5
ποιήσαιμι θανὼν ἄλγεα καὶ στοναχάς.

6.

Γηράσκω δ' αἰεὶ πολλὰ διδασκόμενος.

7. "Οπως τῷ δῆμῳ δεῖ χρῆσθαι.

Δῆμος δ' ὥδ' ἀν ἀριστα σὺν ἡγεμόνεσσιν ἔποιτο,

μήτε λίαν ἀνεθεὶς μήτε βιαζόμενος.

τίκτει γὰρ κόρος ὕδριν, ὅταν πολὺς ὀλβος ἔπηται
ἀνθρώποισιν, ὅσοις μὴ νόος ἀρτιος ἦ.

8. Τὸ ἀδικον οὐκ εὐλογεῖται.

Μνημοσύνης καὶ Ζηγὸς Ὄλυμπίου ἀγλαὰ τέκνα,

Μοῦσαι, Πιερίδες, κλῦτέ μοι εὐχομένῳ.

ὅλεον μοι πρὸς θεῶν μαχάρων δότε καὶ πρὸς ἀπάντων
ἀνθρώπων αἰεὶ δόξαν ἔχειν ἀγαθήν·

εἶναι δὲ γλυκὺν ὥδε φίλοις, ἔχθροῖσι δὲ πικρόν,
τοῖσι μὲν αἰδοῖσιν, τοῖσι δὲ δεινὸν ἴδεῖν.

χρήματα δ' ιμείρω μὲν ἔχειν, ἀδίκως δὲ πεπᾶσθαι
οὐκ ἔθέλω πάντως ὑστερον ἥλθε δίκη.

πλοῦτον δ' ὃν μὲν δῶσι θεοί, παραγίγνεται ἀνδρὶ¹⁰
ἔμπεδος ἐκ νεάτου πυθμένος εἰς κορυφήν.
δν δ' ἄνδρες μετίωσιν ὑφ' ὕβριος, οὐ κατὰ κόσμον
ἔρχεται, ἀλλ' ἀδίκοις ἔργμασι πειθόμενος
οὐκ ἐθέλων ἐπεται· ταχέως δ' ἀναμίσγεται ἄτη·
ἀρχὴ δ' ἐξ ὀλίγου γίγνεται ὥστε πυρός,
φλαύρη μὲν τὸ πρῶτον, ἀνιηρὴ δὲ τελευτᾶ·¹⁵

οὐ γάρ δὴν θνητοῖς ὕβριος ἔργα πέλει.
ἀλλὰ Ζεὺς πάντων ἐφορᾷ τέλος, ἐξαπίνης δὲ
ώστ' ἄνεμος νεφέλας αἴψα διεσκέδασεν
ἡρινός, δις πόντου πολυκύμανος ἀτρυγέτοιο
πυθμένα κινήσας, γῆν κάτα πυροφόρον
δηγώσας καλὰ ἔργα, θεῶν ἔδος αἰπὺν ἴκανει²⁰
οὐρανόν, αἰθρίην δ' αὐτὶς ἔθηκεν ἴδεῖν.
λάμπει δ' ἡλίοιο μένος κατὰ πίονα γαῖαν
καλόν, ἀτὰρ νεφέων οὐδὲν ἔτ' ἔστιν ἴδεῖν.
τοιαύτη Ζηνὸς πέλεται τίσις· οὐδ' ἐφ' ἔκάστῳ,
ώσπερ θνητὸς ἀνήρ, γίγνεται δεύχολος.²⁵

αἰεὶ δ' οὐ ἔ λέληθε διαμπερές, ὅστις ἀλιτρὸν
θυμὸν ἔχει, πάντως δ' ἐς τέλος ἐξεφάνη·
ἀλλ' ὁ μὲν αὐτίχ' ἔτεισεν, ὁ δ' ὕστερον· εἰ δὲ φύγωσιν
αὐτοὶ μηδὲ θεῶν μοῖρ' ἐπιοῦσα κίχη,³⁰
ἡλυθε πάντως αὐτὶς· ἀναίτιοι ἔργα τίνουσιν
ἢ παῖδες τούτων ἢ γένος ἐξοπίσω.

X 9. Κοῦφοι οἱ τοῦ ἀνθρώπου πόθοι καὶ αἱ ἐλπίδες
πρὸ τοῦ θείου.

Θνητοὶ δ' ὡδε νοεῦμεν ὁμῶς ἀγαθός τε κακός τε·
εὐθηγενῖν αὐτὸς δόξαν ἔκαστος ἔχει,
πρίν τι παθεῖν τότε δ' αὐτίκ' ὀδύρεται· ἄγρι δὲ τούτου
χάσκοντες κούφαις ἐλπίσι τερπόμεθα.
χῶστις μὲν νούσοισιν ὑπ' ἀργαλέησι πιεσθῆ,
ώς ὑγιῆς ἔσται, τοῦτο κατεφράσατο·
εἰ δέ τις ἀχρήμων, πενίης δέ μιν ἔργα βιᾶται,
κτήσεσθαι πάντως γρήματα πολλὰ δοκεῖ.

5

σπεύδει δ' ἄλλοθεν ἄλλος· ὁ μὲν κατὰ πόντον ἀλάται
ἐν νησσὶν χρήζων οἴκαδε κέρδος ἄγειν
ἰγθυόεντ', ἀνέμοισι φορεύμενος ἀργαλέοισιν,
φειδωλὴν ψυχῆς οὐδεμίαν θέμενος·
ἄλλος γῆν τέμνων πολυδένδρεον εἰς ἐνιαυτὸν
λατρεύει, τοῖσιν καμπύλ' ἄροτρα μέλει·
ἄλλος Ἀθηναῖς τε καὶ Ἡφαίστου πολυτέχνεω
ἔργα δαείς χειροῖν ξυλλέγεται βίοτον·
ἄλλος Ὄλυμπιάδων Μουσέων πάρα δῶρα διδαγθείς,
ἱμερτῆς σοφίης μέτρον ἐπιστάμενος·
ἄλλον μάντιν ἔθηκεν ἀναξ ἔκάεργος Ἀπόλλων,
ἔγνω δ' ἀνδρὶ κακὸν τηλόθεν ἐρχόμενον,
ῷ συνομαρτήσωσι θεοί· τὰ δὲ μόρσιμα πάντως
οὕτε τις οἰωνὸς δύσεται οὔτ' ιερά·

10

15

20

ἄλλοι, Παιῶνος πολυφαρμάκου ἔργον ἔχοντες,
ιητροί· καὶ τοῖς οὐδὲν ἐπεστὶ τέλος·
πολλάκι δ' ἐξ ὀλίγης δόύνης μέγα γίγνεται ἄλγος, 25
κούκ ἀν τις λύσαιτ· ἥπια φάρμακα δούς·
τὸν δὲ κακαῖς νούσοισι κακούμενον ἀργαλέαις τε
ἀψάμενος χειροῖν αἰψα τίθησ' ὑγιῆ.

Μοῖρα δέ τοι θυητοῖσι κακὸν φέρει ἡδὲ καὶ ἐσθλόν·
δῶρα δ' ἀφυκτα θεῶν γίγνεται ἀθανάτων. 30
πᾶσι δέ τοι κίνδυνος ἐπ' ἔργμασιν, οὐδέ τις οἶδεν,
ἥ μέλλει σγήσειν, χρήματος ἀρχομένου·
ἄλλ' ὁ μὲν εὖ ἔρδειν πειρώμενος, οὐ προνοήσας,
εἰς μεγάλην ἀτην καὶ χαλεπὴν ἐπεσεν,
τῷ δὲ κακῶς ἔρδοντι θεὸς περὶ πάντα διδωσιν 35
συντυχίην ἀγαθήν, ἐκλυσιν ἀφροσύνης.

10. Σαλαμίς.

Αὐτὸς κήρυξ ἥλθον ἀφ' ἴμερτῆς Σαλαμῖνος,
κόσμου ἐπέων ωδήν τ' ἀντ' ἀγορῆς θέμενος.

Εἴην δὴ τότ' ἐγὼ Φολεγάνδριος ἥ Σικινίτης
ἀντί γ' Ἀθηναίου, πατοίδ' ἀμειψάμενος·
αἰψα γὰρ ἀν φάτις ἥδε μετ' ἀνθρώποισι γένοιτο 5
Ἄττικὸς οὗτος ἀνὴρ τῶν Σαλαμιναφετῶν.

”Ιομεν εις Σαλαμῖνα, μαχησόμενοι περὶ νήσου
ἰμερτῆς χαλεπόν τ’ αἰσγος ἀπωσόμενοι.

II. Τετράμετρα καὶ τρίμετρα.

”Απολογία πρὸς ἔχθρον αὗτοῦ δημαγωγὸν

α'. ‘Ο δημαγωγὸς λέγει

«Οὐκ ἔφυ Σόλων βαθύφρων οὐδὲ βουλήεις ἀνήρ·
ἐσθλὰ γάρ θεοῦ διδόντος, αὐτὸς οὐκ ἐδέξατο·
περιβαλὼν δ’ ἄγραν, ἀγασθεὶς οὐκ ἐπέσπασεν μέγα
δίκτυον, θυμοῦ θ’ ἀμαρτῆι καὶ φρενῶν ἀποσφαλεῖς.
ἡθελον γάρ κεν κρατήσας, πλοῦτον ἀφίσαντον λαβὼν
καὶ τυραννεύσας Ἀθηνῶν μοῦνον ἡμέραν μίαν,
ἀσκὸς ὑστερον δεδάρθαι κάπιτετριφθαι γένος». 5

β'. ‘Ο Σόλων ἀποκρίνεται

«Εἰ δὲ γῆς ἐφεισάμην

πατρίδος, τυραννίδος δὲ καὶ βίης ἀμειλίγου
οὐ καθηψάμην, μιάνας καὶ καταισχύνας κλέος,
οὐδὲν αἰδεῦμαι· πλέον γάρ ὥδε νικήσειν δοκέω
πάντας ἀνθρώπους».

12. Τί διὰ τῆς νομοθεσίας αὐτοῦ κατώρθωσεν.

Ἐγὼ δέ, τῶν μὲν οὕνεκα ἔυνήγαγον
δῆμον, τί τούτων πρὶν τυχεῖν ἐπαυσάμην;
συμμαρτυροίη ταῦτ' ἂν ἐν δίκῃ γρόνου
μήτηρ μεγίστη δαιμόνων Ὀλυμπίων
ἀριστα, Γῆ μέλαινα, τῆς ἐγώ ποτε
ὅρους ἀνεῖλον πολλαχῇ πεπηγότας· 5
πρόσθεν δὲ δουλεύουσα, νῦν ἐλευθέρα.
πολλοὺς δ' Ἀθήνας, πατρίδ' εἰς θεόκτιτον,
ἀνήγαγον πραθέντας, ἄλλον ἐκδίκως,
ἄλλον δικαίως, τοὺς δ' ἀναγκαίης ὑπὸ¹⁰
γρειοῦς φυγόντας, γλῶσσαν οὐκέτ' Ἀττικὴν
ιέντας, ως ἂν πολλαχῇ πλανωμένους.
τοὺς δ' ἐνθάδ' αὐτοῦ δουλίην ἀεικέα
ἔχοντας, ἥθη δεσποτῶν τρομευμένους,
ἐλευθέρους ἔθηκα. ταῦτα μὲν κράτει¹⁵
νόμου, βίην τε καὶ δίκην συναρμόσας,
ἔρεξα καὶ διηλθον ως ὑπεσχόμην.
θεσμοὺς δ' ὄμοιώς τῷ κακῷ τε κάγαθῷ,
εὐθεῖαν εἰς ἔκαστον ἀρμόσας δίκην,
ἔγραψα. κέντρον δ' ἄλλος, ως ἐγώ, λαβών,²⁰
κακοφραδής τε καὶ φιλοκτήμων ἀνήρ,
οὐκ ἀν κατέσχε δῆμον· εἰ γάρ ἥθελον
ἀ τοῖς ἐναντίοισιν ἥνδανε τότε,
αὐθις δ' ἀ τοῖσιν οὔτεροι φρασαίστο,
πολλῶν ἀνδρῶν ἥδ' ἔχηρώθη πόλις. 25

τῶν οὕνεκ' ἀλκὴν πάντοθεν ποιούμενος
ώς ἐν κυσίν πολλῆσιν ἐστράφη λύκος.

Β'. ΤΥΡΤΑΙΟΣ

I. Ἐλεγχῖαι.

F 13. Προτρέπει τὴν νεολαίαν πρὸς ὑπεράσπισιν
τῆς πατρίδος.

Τεθνάμεναι γὰρ καλὸν ἐνὶ προμάχοισι πεσόντα.
ἄνδρὶ ἀγαθὸν περὶ ἣ πατρίδι μαρνάμενον.
τὴν δ' αὐτοῦ προλιπόντα πόλιν καὶ πίονας ἀγροὺς
πτωχεύειν πάντων ἔστ' ἀνιηρότατον,
πλαζόμενον σὺν μητρὶ φίλῃ καὶ πατρὶ γέροντι
παισί τε σὺν μικροῖς κουριδίῃ τ' ἀλόχῳ.
ἔχθρὸς μὲν γὰρ τοῖσι μετέσσεται, οὓς κεν ἴκηται
χρησμοσύνῃ τ' εἴκων καὶ στυγερῇ πενίῃ,
αἰσχύνει τε γένος, κατὰ δ' ἀγλαὸν εἶδος ἐλέγγκει,
πᾶσα δ' ἀτιμίη καὶ κακότης ἔπεται.

εἰ δ' οὔτως ἀνδρός τοι ἀλωμένου οὐδεμί' ὥρη
γίγνεται, οὔτ' αἰδὼς οὔτ' ὅπις οὔτ' ἔλεος,
θυμῷ γῆς πέρι τῆσδε μαχώμεθα καὶ περὶ παιδῶν
θυγήσκωμεν, ψυχέων μηκέτι φειδόμενοι.

ὦ νέοι, ἀλλὰ μάχεσθε παρ' ἀλλήλοισι μένοντες, 15
 μηδὲ φυγῆς αἰσχρῆς ἄρχετε μηδὲ φόβου,
 ἀλλὰ μέγαν ποιεῖσθε καὶ ἀλκιμὸν ἐν φρεσὶ θυμόν,
 μηδὲ φιλοψυχεῖτ' ἀνδράσι μαρνάμενοι·
 τοὺς δὲ παλαιοτέρους, ὃν οὐκέτι γούνατ' ἐλαφρά,
 μὴ καταλείποντες φεύγετε, τοὺς γεραιούς. 20

αἰσχρὸν γάρ δὴ τοῦτο μετὰ προμάχοισι πεσόντα
 κεῖσθαι πρόσθε νέων ἄνδρα παλαιότερον,
 ἥδη λευκὸν ἔχοντα κάρη πολιόν τε γένειον,
 θυμὸν ἀποπνείοντ' ἀλκιμὸν ἐν κονίῃ,
 αἱματόεντ' αἰδοῖα φίλαις ἐν χερσὶν ἔχοντα—
 αἰσχρὰ τά γ' δρθαλμοῖς καὶ νεμεσητὰ ἴδεῖν—
 καὶ χρόα γυμνωθέντα· νέοισι δὲ πάντ' ἐπέοικεν,
 ὅφρ' ἐρατῆς ἥβης ἀγλαὸν ἄνθος ἔχη·
 ἀνδράσι μὲν θηητὸς ἴδεῖν, ἐρατὸς δὲ γυναιξίν,
 ζωὸς ἐών, καλὸς δὲ ἐν προμάχοισι πεσών. 30
 ἀλλά τις εὖ διαβάς μενέτω ποσὶν ἀμφοτέροισιν
 στηριγχεῖς ἐπὶ γῆς, χειλος δδοῦσι δακῶν.

14. Προτρέπει πρὸς ἀνδρεῖον ἀγῶνα, παρέχων
 ἄμα εἰκόνα ἀνδρείου πολεμιστοῦ.

Ἄλλ' Ἡρακλῆος γάρ ἀνικήτου γένος ἐστέ,
 θαρσεῖτ· οὕπω Ζεὺς αὐγένα λοξὸν ἔχει·
 μηδ' ἀνδρῶν πληθὺν δειμαίνετε, μηδὲ φοβεῖσθε,
 οὗτος δὲς προμάχους ἀσπίδ' ἀνήρ ἔχετω,

ἔχθρην μὲν ψυχὴν θέμενος, θανάτου δὲ μελαινας
κῆρας ὁμῶς αὐγαῖσ' ἡελίοιο φίλας.

5

ἴστε γὰρ "Αρηος πολυδαχρύου ἔργ' αἰδηλα·
εὖ δ' ὀργὴν ἐδάητ' ἀργαλέου πολέμου,
καὶ θαμὰ φευγόντων τέ διωκόντων τ' ἐγένεσθε,
ὦ νέοι, ἀμφοτέρων δ' ἐς χόρον ἡλάσατε.

10

οἱ μὲν γὰρ τολμῶσι παρ' ἀλλήλοισι μένοντες
ἐς τ' αὐτοσχεδίην καὶ προμάχους ἴεναι,
παυρότεροι θνήσκουσι, σαοῦσι δὲ λαὸν ὀπίσσω·
τρεσσάντων δ' ἀνδρῶν πᾶσ' ἀπόλωλ' ἀρετῆ.

οὐδεὶς ἂν ποτε ταῦτα λέγων ἀνύσειεν ἔκαστα,
δσσ', ἦν αἰσχρὰ πάθη, γίγνεται ἀνδρὶ κακά.
ριγαλέον γὰρ ὅπισθε μετάφρενον ἐστὶ δαιζειν
ἀνδρὸς φεύγοντος δηίω ἐν πολέμῳ·
αἰσχρὸς δ' ἐστὶ νέκυς κακκείμενος ἐν κονίησιν
νῶτον ὅπισθ' αἰχμῇ δουρὸς ἐληλαμένος.

15

20

ἀλλά τις εὖ διαβάς μενέτω ποσὶν ἀμφοτέροισιν
στηριχθεὶς ἐπὶ γῆς, χεῖλος δδοῦσι δακών,
μηρούς τε κνήμας τε κάτω καὶ στέρνα καὶ ὥμους
ἀσπίδος εὔρείης γαστρὶ καλυψάμενος·
δεξιτερῇ δ' ἐν χειρὶ τινασσέτω ὅβριμον ἔγγος,
κινείτω δὲ λόφον δεινὸν ὑπὲρ κεφαλῆς·
ἔρδειν δ' ὅβριμα ἔργα διδασκέσθω πελεμίζων,
μηδ' ἔκτὸς βελέων ἐστάτω ἀσπίδ' ἔχων,

25

ἀλλά τις ἐγγὺς ἵων αὐτοσχεδὸν ἔγχεῖ μακρῷ
 ἡ ξίφει οὐτάζων δήιον ἀνδρὶ ἐλέτῳ. 30
 καὶ πόδα παρ ποδὶ θεῖς καὶ ἐπ' ἀσπίδος ἀσπίδ' ἐρείσας,
 ἐν δὲ λόφῳ τε λόφῳ καὶ κυνέην κυνέη
 καὶ στέρνον στέρνῳ πεπλημένος ἀνδρὶ μαχέσθω,
 ἡ ξίφεος κώπην ἡ δόρυ μακρὸν ἐλών.
 ὑμεῖς δ', ὅ γυμνῆτες, ὑπ' ἀσπίδος ἀλλοθεν ἄλλος 35
 πτώσσοντες μεγάλοις βάλλετε χερμαδίοις,
 δούρασί τε ἔεστοῖσιν ἀκοντίζοντες ἐς αὐτούς,
 τοῖσοι πανόπλοισιν πληγίοιν ἴστάμενοι.

15. Ἡ δόξα τοῦ ἐν πολέμῳ ἀνδρείου ὑπερτέρα
 παντὸς ἄλλου ἐπαίνου.

Οὕτ' ἀν μνησαίμην οὕτ' ἐν λόγῳ ἀνδρα τιθείμην
 οὕτε ποδῶν ἀρετῆς οὕτε παλαισμοσύνης,
 οὐδὲ εἰ Κυκλώπων μὲν ἔχοι μέγεθός τε βίην τε,
 νικώῃ δὲ θέων Θρηίκιον Βορέην,
 οὐδὲ εἰ Τιθωνοῖ φυὴν χαριέστερος εἴη, 5
 πλουτοίη δὲ Μίδεω καὶ Κινύρεω μάλιον,
 οὐδὲ εἰ Τανταλίδεω Πέλοπος βασιλεύτερος εἴη,
 γλῶσσαν δ' Ἀδρήστου μειλιγόγηρυν ἔχοι,
 οὐδὲ εἰ πᾶσαν ἔχοι δόξαν πλὴν θούριδος ἀλκῆς·
 οὐ γὰρ ἀνὴρ ἀγαθὸς γίγνεται ἐν πολέμῳ, 10
 εἰ μὴ τετλαίη μὲν ὄρῶν φόνον αἰματόεντα

καὶ δηίων ὀρέγοιτ' ἐγγύθεν ιστάμενος.

ἥδ' ἀρετή, τόδ' ἄεθλον ἐν ἀνθρώποισιν ἀριστον
κάλλιστόν τε φέρειν γίγνεται ἀνδρὶ νέῳ.

Ἐνυὸν δ' ἐσθλὸν τοῦτο πόληι τε παντὶ τε δῆμῳ, 15

ὅστις ἀνὴρ διαβάς ἐν προμάχοισι μένη
νωλεμέως, αἰσχρῆς δὲ φυγῆς ἐπὶ πάγχυ λάθηται,
ψυχὴν καὶ θυμὸν τλήμονα παρθέμενος,
Θαρσύνη δ' ἔπεσιν τὸν πλησίον ἄνδρα παρεστώς.
οὗτος ἀνὴρ ἀγαθὸς γίγνεται ἐν πολέμῳ. 20

αἴψα δὲ δυσμενέων ἀνδρῶν ἔτρεψε φάλαγγας
τρηγείας, σπουδῇ δ' ἐσχεθε κῦμα μάχης·

αὐτὸς δ' ἐν προμάχοισι πεσὼν φίλον ὥλεσε θυμόν,
ἀστυ τε καὶ λαὸν καὶ πατέρ' εὐκλείσας,

πολλὰ διὰ στέρνοιο καὶ ἀσπίδος δμφαλοέσσης 25
καὶ διὰ θώρηκος πρόσθεν ἐληλαμένος·

τὸν δ' ὀλοφύρονται μὲν ὄμῶς νέοι ἥδε γέροντες,
ἀργαλέω τε πόθῳ πᾶσα κέκηδε πόλις·

καὶ τύμβος καὶ παῖδες ἐν ἀνθρώποισι ἀρίσημοι
καὶ παιῶν παῖδες καὶ γένος ἐξοπίσω· 30

οὐδέ ποτε κλέος ἐσθλὸν ἀπόλλυται οὐδ' ὄνομ' αὐτοῦ,

ἀλλ' ὑπὸ γῆς περ ἐών γίγνεται ἀθάνατος,
ὄντιν' ἀριστεύοντα μένοντά τε μαρνάμενόν τε
γῆς πέρι καὶ παιῶν θοῦρος "Αρης ὀλέσῃ.

εἰ δὲ φύγη μὲν κῆρα τανηλεγέος θανάτοιο,

35

νικήσας δ' αἰχμῆς ἀγλαὸν εὔχος ἔλη,
πάντες μιν τιμῶσιν ὄμως νέοι ἡδὲ παλαιοί,

πολλὰ δὲ τερπνὰ παθῶν ἔρχεται εἰς Ἀιδην·

γηράσκων ἀστοῖσι μετατρέπει, οὐδέ τις αὐτὸν

40

βλάπτειν οὔτ' αἰδοῦς οὕτε δίκης ἐθέλει,
πάντες δ' ἐν θώκοισιν ὄμως νέοι οἵ τε κατ' αὐτὸν
εἴκουσ' ἐξ γώρης οἵ τε παλαιότεροι.

ταύτης νῦν τις ἀνὴρ ἀρετῆς εἰς ἄκρον ἵκεσθαι
πειράσθω θυμῷ, μὴ μεθιεὶς πολέμου.

II. Ἐμβατήριον.

16

Taxis d' ἀτάντην γράψατε ταῦτα

"Ἄγετ", ὡς Σπάρτας εὐάνδρω
κῶροι πατέρων πολιατᾶν,
λαιᾷ μὲν ἵτυν προβάλεσθε,
δόρυ δ' εὐτόλμως ἄνσχεσθε
μὴ φειδόμενοι τὰς ζωᾶς·
οὐ γὰρ πάτριον τὰ Σπάρτα. 5

Γ'. ΞΕΝΟΦΑΝΗΣ

17. Περιγραφὴ συμποσίου.

Νῦν γὰρ δὴ ζάπεδον καθαρὸν καὶ χεῖρες ἀπάντων
καὶ κύλικες· πλεκτοὺς δ' ἀμφιτιθεῖ στεφάνους,

ἄλλος δ' εὐῶδες μύρον ἐν φιάλῃ πορσύνει·

χρητὴρ δ' ἔστηκεν μεστὴς εὐφροσύνης·

ἄλλος δ' οἶνος ἑτοῖμος, δις οὖποτε φῆσὶ προδώσειν, 5

μείλιχος ἐν κεράμοισ', ἄνθεος δέσμενος·

ἐν δὲ μέσοισ' ἀγνήν σόδην λιθανωτὸς ἵησιν·

ψυχρὸν δ' ἔστιν ὕδωρ καὶ γλυκὺ καὶ καθαρόν·
πάρκεινται δ' ἄρτοι ἔανθοι νεφαρή τε τράπεζα, 10

τυροῦ καὶ μέλιτος πίονος ἀχθομένη·

βωμὸς δ' ἄνθεσιν ἀν τὸ μέσον πάντη πεπύκασται·

μολπὴ δ' ἀμφὶς ἔχει δώματα καὶ θαλίη.

χρὴ δὴ πρῶτον μὲν θεὸν ὑμνεῖν εὔφρονας ἄνδρας
εὐφήμοις μύθοις καὶ καθαροῖσι λόγοις·

σπείσαντας δὲ καὶ εὐξαμένους τὰ δίκαια δύνασθαι, 15

πρήσσειν—ταῦτα γάρ ὅν ἔστι προχειρότερον—
οὐχ ὕδρις πίνειν ὁπόσον κεν ἔχων ἀφίκοιο

οἴκαδ' ἀνευ προπόλου, μὴ πάνυ γηραλέος·
ἀνδρῶν δ' αἰνεῖν τοῦτον, ἃς ἐσθλὰ πιῶν ἀναφαίνει,

ὡς οἱ μνημοσύνη καὶ πόνος ἀμφ' ἀρετῆς, 20
οὕτι μάχας διέπειν Τιτήνων οὐδὲ Γιγάντων,

οὐδὲ αὖ Κενταύρων πλάσματα τῶν προτέρων,
ἢ στάσιας σφεδανάς· τοῖς οὐδὲν χρηστὸν ἔνεστιν·

θεῶν δὲ προμηθείην αἰὲν ἔχειν ἀγαθόν.

18. Προτρέπει μὴ προτιμᾶν τὴν ῥώμην
τῆς σοφίας.

Ἄλλ' εἰ μὲν ταχυτῆτι ποδῶν νίκην τις ἄροιτο
ἢ πενταθλεύων, ἔνθα Διὸς τέμενος
παρ Πίσαο ῥῷσ' ἐν Ὄλυμπίῃ, εἴτε παλαιών,
ἢ καὶ πυκτοσύνην ἀλγινόεσσαν ἔχων,
εἴτε τὸ δεινὸν ἀεθλὸν, ὁ παγχράτιον καλέουσιν, 5
ἀστοῖσίν καὶ εἴη κυδρότερος προσορᾶν,
καὶ κε προεδρίην φανερὴν ἐν ἀγῶσιν ἄροιτο,
καὶ κεν σῆτ' εἴη δημοσίων κτεάνων
ἐκ πόλιος καὶ δῶρον, ὁ οἱ κειμήλιον εἴη.
εἴτε καὶ ἵπποισιν, ταῦτά κε πάντα λάχοι,
οὐκ ἐών ἀξίος, ὥσπερ ἐγώ· ῥώμης γὰρ ἀμείνων
ἀνδρῶν ἡδ' ἵππων ἡμετέρη σοφίη. 10

ἀλλ' εἰκῇ μάλα τοῦτο νομίζεται· οὐδὲ δίκαιον
προκρίνειν ῥώμην τῆς ἀγαθῆς σοφίης.
οὔτε γὰρ εἰ πύκτης ἀγαθὸς λαοῖσι μετείη 15
οὔτ' εἰ πενταθλεῖν οὔτε παλαισμοσύνην
οὐδὲ μὲν εἰ ταχυτῆτι ποδῶν, τόπερ ἐστὶ πρότιμον
ῥώμης ἐσσ' ἀνδρῶν ἔργ' ἐν ἀγῶνι πέλει,
τούνεκεν ἂν δὴ μᾶλλον ἐν εὐνομίῃ πόλις εἴη.
σμικρὸν δ' ἂν τι πόλει χάρμα γένοιτ' ἐπὶ τῷ, 20
εἰ τις ἀεθλεύων νικῶ Πίσαο παρ' ὅγθας·
οὐ γὰρ πιαίνει ταῦτα μυχοὺς πόλιος.

Δ'. ΘΕΟΓΝΙΣ

19. Εἰς Ἀπόλλωνα.

Ω ἄνα, Λητοῦς νιέ, Διὸς τέχος, οὕποτε σεῖο
λήσομαι ἀρχόμενος οὐδ' ἀποπαυόμενος,
ἀλλ' αἰεὶ πρῶτόν τε καὶ ὕστατον ἐν τε μέσοισιν
ἀείσω· σὺ δέ μοι κλῦθι καὶ ἐσθλὰ δίδου.
Φοῖβε ἄναξ, δτε μέγ σε θεὰ τέκε πότνια Λητώ,
φοίνικος ῥαδινῆς χερσὶν ἐφαψαμένη,
ἀθανάτων κάλλιστον, ἐπὶ τριγοειδέϊ λίμνῃ,
πᾶσα μὲν ἐπλήσθη Δῆλος ἀπειρεσίη
δόμης ἀμβροσίης, ἐγέλασσε δὲ γαῖα πελώρη,
γήθησεν δὲ βαθὺς πόντος ἀλὸς πολιῆς.

20. Εἰς τὰς Μούσας.

Μοῦσαι καὶ Χάριτες, κοῦραι Διός, αἱ ποτε Κάδμου
ἐς γάμον ἐλθοῦσαι καλὸν ἀείσατ' ἔπος·
«ὅτι καλόν, φίλον ἐστί· τὸ δὲ οὐ καλὸν οὐ φίλον ἐστίν.»
τοῦτ' ἔπος ἀθανάτων ἦλθε διὰ στομάτων.

21. Οἱ κακοί, οὐχὶ δ' οἱ καλοὶ πόλιν
καταστρέφουσιν.

Οὐδεμίαν πω, Κύρον, ἀγαθοὶ πόλιν ὠλεσσαν ἀνδρες·
ἀλλ' ὅταν ὑβρίζειν τοῖσι κακοῖσιν ἀδη,

δῆμόν τε φθείρωσι, δίκας τὸ ἀδίκοισι διδῶσιν
οἰκείων κερδέων εἶνεκα καὶ κράτεος,
ἔλπεο μὴ δηρὸν κείνην πόλιν ἄτρεμον ἔσεσθαι. 5
μηδ' εἰ νῦν πολλῇ κεῖται ἐν ἡσυχίῃ,
εὗτ' ἀν τοῖσι κακοῖσι φίλον ἀνδράσι ταῦτα γένηται,
κέρδεα δημοσίῳ σὺν κακῷ ἐργόμενα.
ἐκ τῶν γὰρ στάσιές τε καὶ ἔμφυλοι φόνοι ἀνδρῶν
μούναρχοί θεοί ἀ πόλει μήποτε τῆδε ἀδοι. 10

Στεφανογένεσις

22. Ἡ Ἐλπίς.

Ἐλπίς ἐν ἀνθρώποις μονη θεὸς ἐσθλὸν ἔνεστιν.

ἄλλοι δὲ Οὐλυμπόνδοι ἐκπρολιπόντες ἔβαν.
ώχετο μὲν Πίστις, μεγάλη θεός, ωχετο δὲ ἀνδρῶν
Σωφροσύνη Χάριτές τοι, ὡς φίλε, γῆν ἔλιπον.
εὔσεβέων δὲ ἀνδρῶν γένος ἔφθιται, οὐδὲ θέμιστας 5
οὐκέτι γινώσκουσεν οὐδὲ μὲν εὐνομίας.
ἄλλοι δέ φρα τις ζώει καὶ ὁρᾷ φάσις ἡελίοιο,
εὔσεβέων περὶ θεοὺς Ἐλπίδα προσμενέτω.
εὐχόμενος δὲ θεοῖσι καὶ ἀγλαὰ μηρία καίων,

Ἐλπίδι τε πρώτη καὶ πυμάτη θυέτω. 10

φραζέσθω δὲ ἀδίκων ἀνδρῶν σκολιὸν λόγον αἰεί,
οἵ θεῶν ἀθανάτων οὐδὲν δπιζόμενοι
αἰὲν ἐπὶ ἀλλοτρίοις κτεάνοις ἐπέχουσι νόημα,
ἐσθλὰ κακοῖς ἔργοις σύμβολα θηκάμενοι.

23. Εὔχεται τῷ Διὶ καὶ τοῖς ἄλλοις θεοῖς νὰ προστατεύωσι τὴν πόλιν.

Ζεὺς μὲν τῆσδε πόληος ὑπειρέχοι, αἰθέρι ναιῶν,
αἱεὶ δεξιτερὴν χεῖρ' ἐπ' ἀπημοσύνῃ,
ἄλλοι τ' ἀθάνατοι μάκαρες θεοί· αὐτὰρ Ἀπόλλων
ὅρθώσαι γλῶσσαν καὶ νόον ἡμέτερον·
φόρμιγξ δ' αὖ φθέγγοιθ' ἱερὸν μέλος ἥδε καὶ αὐλός, 5
ἡμεῖς δέ, σπουδὰς θεοῖσιν ἀρεσσάμενοι,
πίνωμεν, χαρίεντα μετ' ἀλλήλοισι λέγοντες,
μηδὲν τῶν Μήδων δειδιότες πόλεμον.
Ἄδ' εἴη κεν ἀμεινον ὅμόφρονα θυμὸν ἔχοντας
νόσφι μεριμνάων εὐφροσύνως διάγειν 10
τερπομένους, τηλοῦ δὲ κακὰς ἀπὸ κῆρας ἀμῦναι,
γῆράς τ' οὐλόμενον καὶ θανάτοιο τέλος.

24. Ἐπὶ τῇ προσεγγίσει τῶν Περσῶν.

Φοῖβε ἄναξ, αὐτὸς μὲν ἐπύργωσας πόλιν ἀκρην,
Ἀλκαθόω, Πέλοπος παιδί, χαριζόμενος.
αὐτὸς δὲ στρατὸν ὑβριστὴν Μήδων ἀπέρυκε
τῆσδε πόληος, ἵνα τοι λαοὶ ἐν εὐφροσύνῃ 5
ἥρος ἐπερχομένου κλειτὰς πέμπωσ' ἔκατόμβας,
τερπόμενοι κιθάρῃ τ' ἥδ' ἐρατῇ θαλίῃ
παιάνων τε χοροῖς ιαχῆσί τε σὸν περὶ βωμόν·
ἢ γὰρ ἔγωγε δέδοικ' ἀφραδίην ἐσορῶν

καὶ στάσιν Ἐλλήνων λαοφόρον· ἀλλὰ σύ, Φοῖβε,
ἴλαος ἡμετέρην τήνδε φύλασσε πόλιν.

10

25. Ἐν τῇ ἔξορίᾳ.

"Ορνίθος φωνήν, Πολυπαιδη, ὅτεν βοώσης
ἡκουσ', ἢ τε βροτοῖς ἄγγελος ἥλθ' ἀρότου
ώραιοι· καὶ μοι κραδίην ἐπάταξε μέλαιναν,
ὅττι μοι εὐανθεῖς ἄλλοι ἔχουσιν ἀγροὺς
οὐδέ μοι ἡμίονοι κύψων' ἔλκουσιν ἀρότρου
τῆς μάλα μισητῆς εἴνεκα ναυτιλίης.

26. Νοσταλγία.

"Ηλθον μὲν γὰρ ἔγωγε καὶ εἰς Σικελήν ποτε γαῖαν,
ἥλθον δ' Εὔβοίης ἀμπελόσεν πεδίον
Σπάρτην τ' Εύρωτα δονακοτρόφου ἀγλαὸν ἄστυ·
καὶ μ' ἐφίλευν προφρόνως πάντες ἐπερχόμενον·
ἄλλ' οὕτις μοι τέρψις ἐπὶ φρένας ἥλθεν ἐκείνων. 5
οὕτως οὐδὲν ἄροντίν φίλτερον ἄλλο πάτρος·

27. Ἀγάπα τὸν φίλον, μίσει τὸν ἔχθρον.

"Ἐν μοι ἐπειτα πέσοι μέγας οὐρανὸς εὐρὺς ὑπερθεν
χάλκεος, ἀνθρώπων δεῖμα γαμαιγενέων,
εἰ μὴ ἐγὼ τοῖσιν μὲν ἐπαρκέσω οἵ με φιλεῦσιν,
τοῖς δ' ἐγχροῖς ἀνίη καὶ μέγα πῆμα ἔσομαι.

3

28. "Αλλαι μὲν βουλαὶ ἀνθρώπων, ἄλλα δὲ Θεὸς
κελεύει.

Οὐδείς, Κύρν, ἄτης καὶ κέρδεος αἰτίος αὐτός,
ἄλλὰ θεοὶ τούτων δώτορες ἀμφοτέρων· 5
οὐδέ τις ἀνθρώπων ἐργάζεται, ἐν φρεσὶν εἰδώς,
ἔς τέλος εἴτ' ἀγαθὸν γίνεται εἴτε κακόν.
πολλάκι γάρ δοκέων θήσειν κακόν, ἐσθλὸν ἔθηκεν,
καί τε δοκέων θήσειν ἐσθλόν, ἔθηκε κακόν.
οὐδέ τῷ ἀνθρώπῳ παραγίνεται, δσσ' ἔθέλησιν·
ἴσχει γάρ χαλεπῆς πείρατ' ἀμηχανίης.
ἀνθρωποι δὲ μάταια νομίζουμεν, εἰδότες οὐδέν. 10
Θεοὶ δὲ κατὰ σφέτερον πάντα τελευτινόν.

29. Κακόν, ὠφέλιμον, τερπνόν.

Κάλλιστον τὸ δικαιότατον· λῶστον δ' ὑγιαίνειν·
πρᾶγμα δὲ τερπνότατον, τοῦ τις ἐρᾶ, τὸ τυχεῖν.

30. "Ον οἱ θεοὶ φιλοῦσιν, ἀποθνήσκει νέος
(Μένανδρος).

Πάντων μὲν μὴ φῦναι ἐπιχθονίοισιν ἀριστον
μηδ' ἐσιδεῖν αὐγὰς δξέος ἡελίου,
φύντα δ' ὅπως ὥκιστα πύλας Ἀίδαο περῆσαι
καὶ κεῖσθαι πολλὴν γῆν ἐπιεσσάμενον.

31. Ὁ κάλλιστος θησαυρός.

Οὐδένα θησαυρὸν παισὶν καταθήσῃ ἀμείνω
αιδοῦς, ἡτ’ ἀγαθοῖς ἀνδράσι, Κύρν’, ἔπειται.

32. Υπόμενε τὰ τῆς τύχης.

Τόλμα, θυμέ, κακοῖσιν ὅμως ἀτλητα πεπονθώς·
δειλῶν τοι χραδί γίνεται δξυτέρη·
μηδὲ σύ γ’ ἀπρήκτοισιν ἐπ’ ἔργμασιν ἄλγος ἀέξων
οὔθει μηδ’ ἄχθευ, μηδὲ φίλους ἀνία
μηδ’ ἔχθροὺς εὕφραινε. θεῶν δ’ είμαρμένα δῶρα 5
οὐκ ἀν ῥηιδίως θνητὸς ἀνήρ προφύγοι,
οὔτ’ ἀν πορφυρέης καταδὺς ἐς πυθμένα λίμνης,
οὕθ’ ὅταν αὐτὸν ἔχῃ Τάρταρος ἡερόεις.

33. Ὁ ἐν ἄσματι ὑμνηθεὶς ζῆ διὰ παντός.

Σοὶ μὲν ἐγὼ πτέρο’ ἔδωκα, σὺν οἷς ἐπ’ ἀπείρονα πόντον
πωτήσῃ καὶ γῆν πᾶσαν, ἀειρόμενος
ῥηιδίως· θοίης δὲ καὶ εἰλαπίνησι παρέσσῃ
ἐν πάσαις, πολλῶν κείμενος ἐν στόμασιν· 5
καὶ σε σὺν αὐλίσκοισι λιγυφθόγγοις νέοις ἄνδρες
εὐχόσμως ἐρστοὶ καλά τε καὶ λιγέα
ἄσονται· καὶ ὅταν δνοφερῆς ὑπὸ κεύθεσι γαίης
βῆς πολυκωκύτους εἰς Ἀίδαο δόμους,

οὐδέποτ' οὐδὲ θανῶν ἀπολεῖς κλέος, ἀλλὰ μελήσεις
ἀφθιτὸν ἀνθρώποις αἰὲν ἔχων ὄνομα, 10
Κύρνε, καθ' Ἑλλάδα γῆν στρωφώμενος ἥδ' ἀνὰ νήσους,
ἰχθυόεντα περῶν πόντον ἐπ' ἀτρύγετον,
οὐχ ἵππων νώτοισιν ἐφήμενος· ἀλλά σε πέμψει
ἀγλαὰ Μουσάων δῶρα ιστεφάνων·
πᾶσι δ', δσοισι μέμηλε, καὶ ἐσσομένοισιν ἀοιδὴ 15
ἔσση ὁμῶς, ὅφρ' ἂν γῆ τε καὶ ἡλίος.

34. Τὸ σκάφος τῆς πολιτείας ἐν τρικυμίᾳ.

Εἰ μὲν γρήματ' ἔχοιμι, Σιμωνίδη, οἵα πάροιθεν,
οὐκ ἀν ἀνιώμην τοῖς ἀγαθοῖσι συνών·
νῦν δέ με γινώσκοντα παρέρχεται, εἰμὶ δ' ἀφωνος
χρημασύνῃ, πολλῶν γνούς περ ἀμεινον ἔτι,
οὕνεκα νῦν φερόμεσθα καθ' ἴστια λευκὰ βαλόντες 5
Μηλίου ἐκ πόντου νύκτα διὰ δνοφερήν·
ἀντλεῖν δ' οὐκ ἐθέλουσιν· ὑπερβάλλει δὲ θάλασσα
ἀμφοτέρων τοίχων· ἦ μάλα τις γαλεπῶς
σώζεται, οἱ̄ ἕρδουσι· κυθερνήτην μὲν ἔπαισσαν
ἐσθλόν, δτις φυλακὴν εἶχεν ἐπισταμένως· 10
χρήματα δ' ἀρπάζουσι βίη, κόσμος δ' ἀπόλωλεν,
δασμὸς δ' οὐκέτ' ἵσος γίνεται ἐς τὸ μέσον,
φορτηγοὶ δ' ἀργουσι, κακοὶ δ' ἀγαθῶν καθύπερθεν.
δειμαίνω, μή πως ναῦν κατὰ κῦμα πίη.
ταῦτά μοι ἡνίχθω κεκρυμμένα τοῖς ἀγαθοῖσιν· 15
γινώσκοι δ' ἂν τις καὶ κακός, ἦν σοφὸς ἦ.

35. Ἡ δικαιοσύνη.

Βούλεο δ' εὐσεβέων ὀλίγοις σὺν γρήμασιν οἰκεῖν,
ἢ πλουτεῖν, ἀδίκως γρήματα πατάμενος.
ἐν δὲ δικαιοσύνῃ συλληδον πᾶσ' ἀρετὴν ἔστιν,
πᾶς δέ τ' ἀνὴρ ἀγαθός, Κύρος, δίκαιος ἐών.

36. Ἡ ἀρετή.

Χρήματα μὲν δαιμῶν καὶ παγκάνω ἀνδρὶ δίδωσιν,
Κύρν· ἀρετῆς δ' ὀλίγοις ἀνδράσι μοιρὶ ἔπειται.

37. Οἱ κακοὶ οὐκ ἐκ γενετῆς κακοί.

Τοὶ κακοὶ οὐ πάντως κακοὶ ἐκ γαστρὸς γεγόνασιν,
ἀλλ' ἀνδρεστὶ κακοῖς συνθέμενοι φιλίην
ἔργα τε δεῖλ' ἔμαθον καὶ ἐπη δύσφημα καὶ ὕδριν,
ἐλπόμενοι κείνους πάντα λέγειν ἔτυμα.

E'. ΣΙΜΩΝΙΔΗΣ (οἱ Ἀμοργῖνος).

38. Τοῦ ἀνθρώπου αἱ σκέψεις μάταιαι.

*Ω παῖ, τέλος μὲν Ζεὺς ἔχει βαρύκτυπος
πάντων δσ' ἔστι, καὶ τίθησ' ὅκη θέλει.

νοῦς δ' οὐκ ἐπ' ἀνθρώποισιν· ἀλλ' ἐπήμεροι
& δὴ βοτὰ ζώουσιν, οὐδὲν εἰδότες,
ὅκως ἔκαστον ἐκτελευτήσει θεός.

ἔλπις δὲ πάντας κἀπιπειθείη τρέφει
ἄπρηκτον ὄρμαίνοντας· οἱ μὲν ἡμέρην
μένουσιν ἐλθεῖν, οἱ δὲ ἐτέων περιτροπάς·
νέωτα δὲ οὐδεὶς δστις οὐ δοκεῖ βροτῶν
πλούτῳ τε κἀγαθοῖσιν ἴξεσθαι φίλος.

φθάνει δὲ τὸν μὲν γῆρας ἀζηλον λαβόν,
πρὶν τέρμ' ἵκηται· τοὺς δὲ δύστηνοι νόσοι
φθείρουσι θητῶν· τοὺς δὲ "Ἄρει δεδμημένους
πέμπει μελαινῆς· Αἰδης ὑπὸ χθονός·
οἱ δὲ ἐν θαλάσσῃ λαίλαπι κλονεύμενοι
καὶ κύμασιν πολλοῖσι πορφυρῆς ἀλὸς
θνήσκουσιν, εὗτ' ἀν εὖ δυνήσωνται ζέειν·
οἱ δὲ ἀγχόνην ἀψαντο δυστήνῳ μόρῳ
καύταγρετοι λείπουσιν ἥλιου φάος.

οὕτω κακῶν ἄπ' οὐδέν· ἀλλὰ μυρίαι
βροτοῖσι κῆρες κἀνεπίφραστοι δύαι
καὶ πήματ' ἐστίν· εἰ δὲ ἐμοὶ πιθοίατο,
οὐκ ἀν κακῶν ἐρῶμεν οὐδὲν ἐπ' ἄλγεσιν
κακοῖς ἔχοντες θυμὸν αἰκιζοίμεθα.

5

10

15

20

Σ'. ΣΙΜΩΝΙΔΗΣ (δ Κεῖος).

39. Προτρέπει ἀπολαύειν τῶν τοῦ βίου ἀγαθῶν
διὰ τὸ βραχὺ αὐτοῦ.

. . . Ἐν δὲ τὸ κάλλιστον Χῖος ἔειπεν ἀνήρ·

,οἶη περ φύλλων γενεή, τοίη δὲ καὶ ἀνδρῶν.“

παῦροι μὴν θνητῶν οὖσι δεξάμενοι
στέρνοις ἐγκατέθεντο· πάρεστι γὰρ ἐλπὶς ἑκάστῳ,
ἀνδρῶν ἥτε νέων στήθεσιν ἐμφύεται.

5

θνητῶν δ' ὅφρα τις ἄνθος ἔχῃ πολυήρατον ἥβης,
κοῦφον ἔχων θυμὸν πόλλ' ἀτέλεστα νοεῖ·
οὔτε γὰρ ἐλπιδ' ἔχει γηργσέμεν οὔτε θανεῖσθαι,
οὐδὲ ὑγιῆς ὅταν ἦ, φροντίδ' ἔχει καμάτου.

νήπιοι, οἵ ταῦτη κεῖται νόος, οὐδὲ ἵσασιν
ώς χρόνος ἔσθ' ἥβης καὶ βιότοι' ὀλίγος
θνητοῖς· ἀλλὰ σὺ ταῦτα μαθὼν βιότου ποτὶ τέρμα
ψυχῆς τῶν ἀγαθῶν τλῆθι χαριζόμενος.

10

40. Ἐγκώμιον εἰς τοὺς ἐν Θερμοπύλαις πεσόντας.

Τῶν ἐν Θερμοπύλαισι θανόντων
εὐχλεής μὲν ἀ τύχα, καλὸς δ' ὁ πότμος,
βωμὸς δ' ὁ τάφος, πρὸ γόνων δὲ μνᾶστις, ὁ δ' οἶκτος ἐπαινος·
ἐντάφιον δὲ τοιοῦτον οὔτ' εὑρώς
οὕθ' ὁ πανδαμάτωρ ἀμαυρώσει χρόνος.

5

ἀνδρῶν ἀγαθῶν δὲ σακὸς οἰκέταν εὐδοξίαν
Ἐλλάδος εἶλετο μαρτυρεῖ δὲ καὶ Λεωνίδας,
ὁ Σπάρτας βασιλεύς, ἀρετᾶς μέγαν λελοιπὼς
χόσμον ἀέναον τε κλέος.

Z'. ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΑΙΣΜΑΤΑ

41. Εἰς Ἀθηνᾶν.

Παλλὰς Τριτογένει', ἄνασσ' Ἀθηνᾶ,
ὅρθου τήγδε πόλιν τε καὶ πολίτας
ἄτερ ἀλγέων καὶ στάσεων
καὶ θανάτων ἀώρων, σύ τε καὶ πατήρ.

42. Εἰς Δήμητρα.

Πλούτου μητέρ' Ὁλυμπίαν ἀειδῶ
Δήμητρα στεφανηφόροις ἐν ὕραις,
σέ τε, παῖ Διὸς Φερσεφόνη·
χαίρετον, εῦ δὲ τάνδ' ἀμφέπετον πόλιν.

43. Εἰς Ἀπόλλωνα.

Ἐν Δήλῳ ποτ' ἔτικτε τέκνα Λατώ,
Φοῖον χρυσοκόμαν ἄνακτ' Ἀπόλλω,

ἐλαφηβόλον τ' ἀγροτέραν
Ἄρτεμιν, ἀ γυναικῶν μέγ' ἔχει κράτος.

44. Εἰς Πᾶνα.

Ω' Πάν, Ἀρκαδίας μεδέων κλεεννᾶς,
δρυγηστά, Βρομίαις δπαδὲ Νύμφαις,
γελάσειας, ὃ Πάν, ἐπ' ἐμαῖς
εὐφροσύναισι, ταῖσδ' ἀοιδαῖς κεχαρημένος.

45. Τὰ ἀγαθὰ τοῦ βίου.

Τγιαίνειν μὲν ἄριστον ἀνδρὶ θνατῷ,
δεύτερον δὲ φυὰν καλὸν γενέσθαι,
τὸ τρίτον δὲ πλουτεῖν ἀδόλως,
καὶ τὸ τέταρτον ἡβᾶν μετὰ τῶν φίλων.

46. Εἰς Ἀρμόδιον καὶ Ἀριστογείτονα.

Ἐν μύρτου κλαδὶ τὸ ξίφος φορήσω,
ἄσπερ Ἀρμόδιος καὶ Ἀριστογείτων,
ὅτε τὸν τύραννον κτανέτην
ἰσονόμους τ' Ἀθήνας ἐποιησάτην.

Φίλταθ' Ἀρμόδι', οὕτι που τέθνηκας,
νήσοις δ' ἐν μακάρων σέ φασιν εἶναι,
ἴνα περ ποδώκης Ἀχιλλεύς,
Τυδειδῆν τέ φασιν ἐσθλὸν Διομήδεα.

Ἐν μύρτου κλαδὶ τὸ ξίφος φορήσω,
ώσπερ Ἀρμόδιος καὶ Ἀριστογείτων,
ὅτι Ἀθηναίης ἐν θυσίαις
ἀνδρα τύραννον Ἱππαρχον ἔκαινέτην.

10

Αἰεὶ σφῶν κλέος ἔσσεται κατ' αἰαν,
φίλταθ' Ἀρμόδιος καὶ Ἀριστογείτων,
ὅτι τὸν τύραννον κτανέτην
Ισονόμους τ' Ἀθήνας ἐποιησάτην

15

47. Λειψύδριον.

Αἰαῖ, Λειψύδριον πρόδωσέταιρον,
οἵους ἀνδρας ἀπώλεσας, μάχεσθαι
ἀγαθούς τε καὶ εὐπατρίδας,
οἱ τότ' ἔδειξαν οἵων πατέρων ἔσαν.

48. Τὸ ḥσμα τῆς χελιδόνος.

Ἡλθ', ἦλθε χελιδών,
καλὰς ὥρας ἄγουσα
καὶ καλοὺς ἐνιαυτούς,
ἐπὶ γαστέρα λευκά,
ἐπὶ νῶτα μέλαινα.
παλάθαν σὺ προκυκλεῖν
ἐκ πίονος οἴκου

5

οῖνου τε δέπαστρον
τυρῶν τε κάνυστρον.
καὶ πύρνα γελιδών
καὶ λεκιθίταν
οὐκ ἀπωθεῖται. πότερ' ἀπίωμες ἢ λαβώμεθα;
εἰ μέν τι δώσεις· εἰ δὲ μή, οὐκ ἐάσομες·
ἢ τὰν θύραν φέρωμες ἢ θούπερθυρον
ἢ τὰν γυναικα τὰν ἔσω καθημέναν
μικρὰ μέν ἔστι, ὅσδιως νιν οἴσομες.
ἄν δὴ φέρης τι,
μέγα δή τι φέροις.
ἄνοιγ', ἄνοιγε τὰν θύραν γελιδόνι·
οὐ γὰρ γέροντές ἔσμεν, ἀλλὰ παιδία.

10

15

Η'. ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

49. Ἀΐδιος δόξα.

Κυανέη καὶ τούσδε μενεγγέας ὥλεσεν ἄνδρας
μοῖρα, πολύρρηνον πατρίδα ῥυομένους.
Ζωὸν δὲ φθιμένων πέλεται κλέος, οἱ ποτε γυίοις
τλήμονες Ὁσσαίαν ἀμφιέσαντο κόνιν.

50. Ἐπὶ τοῦ τάφου του.

Αἰσχύλον Εὐφορίωνος Ἀθηναῖον τόδε κεύθει
μνῆμα καταφθίμενον πυροφόροιο Γέλας·
ἀλλήν δ' εὔδόκιμον Μαραθώνιον ἀλσος ἂν εἴποι
καὶ βαθυχαιτήεις Μῆδος ἐπιστάμενος.

ΣΙΜΩΝΙΔΗΣ

51. Ἐπὶ τῇ ἐν Μαραθῶνι νίκῃ.

Ἐλλήνων προμαχοῦντες Ἀθηναῖοι Μαραθῶνι
χρυσοφόρων Μήδων ἐστόρεσταν δύναμιν.

52. Εἰς τοὺς ἐν Θεομοπύλαις ἀγωνισαμένους
Ἐλληνας.

Μυριάσιν πετὲ τῇδε τριακοσίαις ἐμάχοντο
ἐκ Πελοποννάσου χιλιάδες τέτορες.

53. Εἰς Λεωνίδαν καὶ τοὺς τριακοσίους.

“Ω ξεῖν”, ἀγγέλλειν Λακεδαιμονίοις, δτι τῇδε
κείμεθα, τοῖς κείνων ὥρμασι πειθόμενοι.

54. Λεωνίδας.

Εύκλέας αῖσα κέκευθε, Λεωνίδα, οἱ μετὰ σεῖο
τῆδ' ἔθανον, Σπάρτης εὐρυχόρου βασιλεῦ,
πλειστων δὴ τόξων τε καὶ ωχυπόδων σθένος ἵππων
Μηδείων ἀνδρῶν δεξάμενοι πολέμῳ.

55. Εἰς τοὺς ἐν Σαλαμῖνι πεσόντας
Κορινθίους.

Ακμᾶς ἐστακυῖαν ἐπὶ ξυροῦ Ἐλλάδα πᾶσαν
ταῖς αὐτῶν ψυχαῖς κείμεθα ρυσάμενοι
δουλοσύνας· Πέρσαις δὲ περὶ φρεσὶ πήματα πάντα
ἥψαμεν, ἀργαλέης μνήματα ναυμαχίας.
• δστέα δ' ἄμιν ἔχει Σαλαμίς· πατρὶς δὲ Κόρινθος
ἀντ' εὐεργεσίης μνῆμον ἐπέθηκε τόδε. 5

56. Εἰς τὸν μάντιν Μεγιστίαν.

Μνῆμα τόδε κλεινοῦ Μεγιστία, δν ποτε Μῆδοι
Σπεργείδην ποταμὸν κτεῖναν ἀμειψάμενοι,
μάντιος, ὃς τότε κῆρας ἐπερχομένας σάφα εἰδὼς
οὐκ ἐτλη Σπάρτης ἡγεμόνας προλιπεῖν.

57. Εἰς τοὺς ἐν τοῖς κατὰ τῶν Περσῶν ἀγῶσι
πεσόντας Μεγαρεῖς.

Ἐλλάδι καὶ Μεγαρεῦσιν ἐλεύθερον ἄμαρ ἀέξειν
ιέμενοι, θανάτου μοῖραν ἐδεξάμεθα·

τοὶ μὲν ὑπ' Εὔβοίας ἄκρω πάγῳ, ἔνθα καλεῖται
ἀγνᾶς Ἀρτέμιδος τοξοφόρου τέμενος·
τοὶ δὲ ἐν ὅρει Μυχάλας, τοὶ δὲ ἐμπροσθεν Σαλαμῖνος, 5
ναῶν Φοινισσᾶν ἔξολέσαντες Ἀρη,
τοὶ δὲ καὶ ἐν πεδίῳ Βοιωτίῳ, οἵτινες ἔτλαν
χεῖρας ἐπ' ἀνθρώπους ἵππομάχους ἴέναι.
ἀστοὶ δὲ ἄμμι τόδε φθιμένοις γέρας ὀμφαλῷ ἄμφι
Νισαίων ἐπορον δαμοδόκων ἀγόρων. 10

58. Εἰς τοὺς Ἀθηναίους.

Χαίρετ', ἀριστῆς πολέμου, μέγα κῦδος ἔχοντες,
κοῦροι Ἀθηναίων ἔξοχοι ἱπποσύνῃ,
οἵ ποτε καλλιχόρου περὶ πατρίδος ωλέσαθ' ἥβην
πλείστοις Ἑλλάνων ἀντία μαρνάμενοι.

59. Παυσανίας.

Ἐλλάνων ἀργαγὸς ἐπεὶ στρατὸν ωλεσε Μήδων
Παυσανίας, Φοίβῳ μνᾶμι ἀνέθηκε τόδε.

60. Εἰς Δία τὸν Ἐλευθέριον.

Τόνδε ποθ' Ἑλλανες, νίκας κράτει ἔργῳ Ἀρηος,
εὐτόλμῳ ψυχᾶς λήματι πειθόμενοι,
Πέρσας ἔξελάσαντες, ἐλευθέρᾳ Ἑλλάδι κοινὸν
ἰδρύσαντο Διὸς βωμὸν Ἐλευθερίου.

61. Οἱ παρὰ τὸν Εὐρυμέδοντα πεσόντες.

Οἵδε παρ' Εὐρυμέδοντά πωτ' ἀγλαὸν ὥλεσαν ἥβην,
μαρνάμενοι Μήδων τοξοφόρων προμάχοις
αιχμηταί, πεζοί τε καὶ ωκυπόρων ἐπὶ νηῶν,
κάλλιστον δ' ἀρετῆς μνῆμ' ἔλιπον φθίμενοι.

62. Ἡ διπλῆ παρὰ τὸν Εὐρυμέδοντα νίκη.

Ἐξ οὖ τ' Εὐρώπην Ἀσίας δίγα πόντος ἔνειμεν
καὶ πόλιας θνητῶν θοῦρος Ἄρης ἐφέπει,
οὐδένι πω κάλλιον ἐπιγθονίων γένετ' ἀνδρῶν
ἔργον ἐν ἡπείρῳ καὶ κατὰ πόντον ὄμοιο.
οἵδε γάρ ἐν γαίῃ Μήδων πολλοὺς δλέσαντες 5
Φοινίκων ἑκατὸν ναῦς ἔλον ἐν πελάγει
ἀνδρῶν πληθούσας· μέγα δ' ἔστενεν Ἀσίς ὑπ' αὐτῶν
πληγεῖσ' ἀμφοτέραις χερσὶ κράτει πολέμου.

63. Ἐπὶ τάφου τινός.

Οὗτος ὁ τοῦ Κείοιο Σιμωνίδεω ἐστὶ σαωτήρ,
δς καὶ τεθνηώς ζῶντι παρέσγε γάριν.

ΠΛΑΤΩΝ

64. Εἰς τοὺς κατὰ τὰ Ἐκβάτανα ταφέντας
Ἐρετριεῖς.

Οἵδε πωτ' Αἰγαίοιο βαρύνδρομον οἶδμα λιπόντες
Ἐκβατάνων πεδίῳ κείμεθ' ἐνὶ μεσάτῳ.

χαῖρε, χλυτή ποτε πατρὶς Ἐρέτρια, χαῖρετ', Ἀθῆναι,
γείτονες Εύβοίης, χαῖρε, θάλασσα φίλη.

65. Εἰς τοὺς παρὰ τὰ Σοῦσα ταφέντας
Ἐρετριεῖς.

Εὐβοίης γένος ἐσμὲν Ἐρετρικόν, ἄγχι δὲ Σούσων
κείμεθα, φεῦ, γαῖης ὅσσον ἀφ' ἡμετέρης.

66. Εἰς Ἀριστοφάνη.

Αἱ Χάριτες τέμενός τι λαβεῖν ὅπερ οὐχὶ πεσεῖται
διζόμεναι, ψυχὴν εὗρον Ἀριστοφάνους.

ΣΙΜΜΙΑΣ

67. Ὁ τάφος τοῦ Σοφοκλέους.

Ἡρέμ' ὑπέρ τύμβοιο Σοφοκλέος, ἡρέμα, κισσέ,
ἐρπύζοις χλοερούς ἐκπροσέων πλοκάμους,
καὶ πέταλον πάντῃ θάλλοι ῥόδου, ἢ τε φιλορρώξ
ἄμπελος, ὑγρὰ πέριξ κλήματα χειαμένη,
εἴνεκεν εὐμαθίης πινυτόφρονος, ἢν ὁ μελιχρὸς
ἡσκησεν Μουσῶν ἄμμιγα καὶ Χαρίτων.

68. Ἄδεσποτον. Εἰς Δημοσθένη.

Εἴπερ ἵσην γνώμη ῥώμην, Δημόσθενες, εἰχες,
οὐποτ' ἀν Ἐλλήνων ἥρξεν "Ἄρης Μακεδών.

ΥΠΟΜΝΗΜΑΤΑ

1.

Στιχ. 1. Πρόλ. Ἀριστοτέλους Ἀθηναίων Πολιτείαν, κεφ. XI καὶ XII.—δήμῳ μέν· ἡ ἀντίθεσις ἐν στχ. 3, οὗ δὲ εἴχον δύναμιν κτλ.—ἀπαρκεῖ=εἶναι ἀρκετόν—2. τιμῆς· τί σημαίνει ἡ γυν.; ἐπορεξάμενος· ἡ ἐπὶ δηλοῖ τὴν ἀφθονίαν ἡ μᾶλλον τὴν ὑπερβολήν, τὸ δὲ ὁρεξάμενος=δούς.—3. ἀγητοί=θαυμαστοί.—χρήμασιν· πόθεν ἔξαρταται ἡ δτκ.; καὶ τί σημαίνει;—4. =καὶ τούτων προυνόησα, ἵνα μηδὲν ἀπερπέσῃ ἡ ἀδικον ἔχωσι (Κοραῆς).—τοῖς· τί σημαίνει ἡ δτκ.;—5. χρατερὸν σάκος· μεταφορικῶς ἐνταῦθα σημαίνει τὴν ισχυρὰν ὑπεράσπισιν.—5. 6 ἀμφοτέροισιν, οὐδετέρους· τίνας νοεῖ ὁ ποιητής;

2.

1. μένος· παρὰ ποιηταῖς τίθεται καὶ ἐπὶ ἀψύχων· πυρὸς μένος, Ἰλ. Z, 182. ποταμῶν μένος, Ἰλ. M. 18. μένος ἡελίοι, Ὁδ. K. 160. — 4. ἀϊδρείη = οὐχὶ ὑπετεύων τὴν ἐπικειμένην αὐτῷ δουλείαν. Τί σημαίνει ἡ δτκ.;—5. ἔξαραντα = ἀνυψώνω. Ἀντικείμ. καὶ ὑπκρ. εἶνε τὸ τινά. — κατασχεῖν, δῆλα δὴ τὸν λίαν ἔξαρθέντα. — 6.

ἥδη· ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ ὕστερον=παρευθύς, πρὶν ἡ δῆλα
δὴ λίαν ἀνυψωθῆ.—περί· ἐπίρρημα, συναπτέον δὲ τῷ νοεῖν.

3.

1. κακότητα=ἀνανδρία.—2. μήτι· πρᾶλ. Ἰλ. A, 160,
τῶν οὐ τι μετατρέπῃ. Ἰλ. A. 335, οὐ τι μοι ὑμμες ἐπαί-
τιοι.—μοῖραν=μέρος.—3. τούτους, τοὺς τυράννους.—ὅδ-
ματα· ἔννοεῖ τοὺς ὑπὸ τοῦ λαοῦ δοθέντας τῷ Πεισιστράτῳ
χορυνηφόρους. 5. ἀλώπεκος ἵχνεσι βαίνει· εἶνε πανοῦργος, ὃς
ἡ ἀλώπηξ.—ἵχνεσι· τί σημαίνει ἡ δτκ.;—7. αἰόλον=ἀπα-
τηλόν, πανοῦργον.—8. οὐδέν· συναπτέον τῷ βλέπετε.

4.

1. γάρ· αἰτιολογεῖ προηγουμένην ἔννοιαν τῆς πλήρους
ἐλεγείας.—2. διαιμειψόμεθα=ἀνταλλάσσω τι ἀντί τινος.—
3. τῆς ἀρετῆς· τί σημαίνει ἡ γνκ.;—τὸ μέν· ποῖον;—4.
ἀνθρώπων· συναπτέον τῷ ἄλλος· τί σημαίνει ἡ γνκ.;

5.

Διὰ τοῦ προκειμένου ποιήματος δ ποιητὴς ἀπαντᾷ εἰς τὸν
Μίμνερμον εἰπόντα· «αἱ γάρ ἀτέρ νούσων τε καὶ ἀργαλέων
μελεδωνέων ἐξηκονταέτη μοῖρα κίχοι θανάτου».

1. κάν νῦν=τούλάχιστον τώρα, μετ' ἀλλαξ δῆλα δὴ μα-
ταίας παρακλήσεις τοῦ ποιητοῦ πρὸς τὸν Μίμνερμον περὶ
τοῦ πράγματος.—2. μέγαιρ=φθόνει.—3. Λιγναστάδη· οὕ-

τω καλεῖται ὁ Μίμνερμος, διότι ἡ το γλυκὺς καὶ θελκτικὸς ποιητής. — 6. ποιήσαιμι=προξενῶ, γίνομαι αἴτιος.

7.

1. Πρᾶλ. Ἀριστοτέλους Ἀθηναίων Πολιτείαν, κεφ. XII.
ῶδι· ἐρμηνεύεται διὰ τοῦ ἐπομένου στίχου. — 2. ἀνεθεὶς=
ἀφεθεὶς ἐλεύθερος. — βιαζόμενος=πιεζόμενος, ὅπως καὶ
γράφεται παρὰ Πλουτάρχῳ. — 3. κόρος· ὁ ἐκ τοῦ πολ-
λοῦ ὄλβου· πρᾶλ. Πίνδαρ. Ολ. 1, 56, ἀλλὰ γάρ καταπέψαι
μέγαν ὄλβον οὐκ ἐδυνάσθη, κόρῳ δ' ἔλεν ἀταν ύπεροπλον. —
ὑβριν=ἀλαζονείαν ἀσέβειαν πρὸς πᾶν τὸ ἄξιον σεβασμοῦ. —
4. ἀρτιος=τέλειος, σωστός.

8.

2. κλῦτέ μοι εὐχομένῳ=εἰσακούσατε τὴν εὐχήν μου· ὁ
Ομηρος (Ιλ. A, 451, 453) λέγει· κλῦθι μεν. — 3. ὄλβον·
κατηγρυμ. εἰς τὸ δότε δόξαν ἔχειν ἀγαθήν. — πρὸς θεῶν καὶ
πρὸς ἀπάντων ἀνθρώπων· συναπτέα τῷ δόξαν ἀγαθὴν ἔχειν.
Πρᾶλ. Ξενοφ. Ἀνάθ. VII, 6, 33, ἔχων μὲν ἐπαινον πολὺν
πρὸς ὑμῶν ἀπεπορευόμην. — 4. δόξαν ἀγαθὴν=φήμην κα-
λήν, ἐπαινον· ἔχειν· ἐκ τοῦ δότε. — 5. εἶναι ἐκ τοῦ δότε. —
6. ἰδεῖν· ἀπαρέμφ. τῆς ἀναφορᾶς· πρᾶλ. θαυμαστὸς ἰδεῖν.
— 7. πεπᾶσθαι=κεκτῆσθαι. — 9. πλοῦτον δ' ὅν ἀντίστρο-
φος ἀφομοίωσις· πρᾶλ. Λυσ. XIX, 47, τὴν οὖσίαν, ἥν κα-
τέλιπε τῷ οὐεῖ, οὐ πλείονος ἀξία ἐστὶν ἢ τεττάρων καὶ δέκα
ταλάντων. — 10. ἐκ νεάτου πυθμένος εἰς κορυφήν. μετα-
φορικῶς ἐνταῦθα διὰ τῆς φράσεως δηλοῦται ἢ ἐννοια τοῦ

άπας, διλόκληρος.—11. μετίωσιν=ἐπιδιώκωσιν, ἐπιζητῶσι.—
— ὕβριος· πρᾶλ. ἀδίκοις ἔργμασι (στχ. 12).—οὐ κατὰ κό-
σμον· πρᾶλ. οὐκ ἔθέλων (στχ. 13).—13. οὐκ ἔθέλων=
δυσαρέστως, ἀπροθύμως.—ἔπεται, ἀνδρὶ τῷ κεκτημένῳ αὐ-
τὸν ἀδίκως.—ἀναμίσγεται· δῆλα δὴ τῷ πλούτῳ.—14.
ἀρχή· δῆλα δὴ τῆς ἄτης (=τιμωρίας). ὥστε=καθώς.—15.
φλαύρη=ἀσήμαντος.—16. πέλει=ὑπάρχουσιν, ὑφίστανται.
—17. τέλος=ἔκβασις.—18. ὥστ'=καθώς. Ἡ ἀπόδοσις
τοῦ δόμοιωματικοῦ τούτου λόγου κεῖται ἐν τῷ τοιαύτῃ ἀλπ.
(στχ. 25).—διεσκέδασεν· γνωμικὸς ἀόριστος.—20.—πυ-
ροφόρον=σιτοφόρον.—21. καλὰ ἔργα· νοεῖ τὰ τῆς γεωρ-
γίας.—θεῶν ἔδος· τί σημαίνει ἡ αἰτιατ.;—αὖπὺν οὐρανόν·
τί εἴναι συντακτικῶς ἐν σχέσει πρὸς τὸ θεῶν ἔδος;—23.
μένος ἡελίοιο· δόμηρικὴ περίφρασις. Πρᾶλ. σημ. εἰς 2,1.—
25. τοιαύτη Ζηνὸς πέλεται τίσις· καταστρέψει δῆλα δὴ τὸν
ἀδικήσαντα καὶ ἀποκαθιστᾷ ἐν τῷ ἡθικῷ κόσμῳ τὴν ἴσορ-
ροπίαν, τὴν διαταραχθεῖσαν ὑπὸ τῶν κακῶν πράξεων τοῦ
ἀδικήσαντος.—ἔφ' ἐκάστῳ, ἀλιτρὸν θυμὸν ἔχοντι (στχ. 27).
—27. διαμπερές· ἐνισχύει τὸ αἰεί.—28. ἔξεφάνη· γνωμικὸς
ἀόριστος.—29. κέξ., πρᾶλ. Ἰλιάδος Δ 160.—φύγω-
σιν· τὴν ἄτην.—31. ἔργα· τὰ κακὰ τῶν ἀλιτρὸν θυμὸν
ἔχόντων.

9.

1. δόμῶς=κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον.—2. δόξαν ἔχει=
φρονεῖ.—3 εὐθηγεῖν=εὐτυχεῖν.—τότε· πότε;—6. ὥς=
τίνι τρόπῳ.—τοῦτο· ἐπαναλαμβάνει τὴν ἔννοιαν τῆς προηγου-

μένης προτάσεως.—7. ἔργα πενίης· περίφρασις, ώς παρ·
‘Ομήρωφ ἔργον μάχης κλπ. — 9. σπεύδει· εἰς τὸ χρήματα
κτήσασθαι.—χρήζων=ἐπιθυμῶν.—12. φειδωλὴν θέμενος·
περίφρασις=φεισάμενος.—13. τέμνων· τῷ ἀρότρῳ.—14.
λατρεύει=έπηρετεῖ ἐπὶ μισθῷ.—τοῖσι=οῖς· κατὰ σύνεσιν
εἰς τὸ ἄλλος, δι' οὖν νοεῖται πᾶσα ἡ τῶν γεωργῶν τάξις.—
15. Ἀθηναίοις¹ δῆλα δὴ τῆς Ἐργάνης.—17. ἄλλος...δι-
δαχθείς· νοητέον ἐκ τῶν ἡγουμένων ξυλλέγεται βίοτον.—18.
ἱμερτῆς σοφίης μέτρον· σοφίαν νοεῖ τὴν ποιητικὴν τέχνην,
διὸ καὶ ἱμερτὴν ταύτην καλεῖ· σοφίης μέτρον, τὸ προσῆκον,
τὸ πλῆρες μέτρον τῆς σοφίας=τὴν τελείαν σοφίαν.—20.
ἔγνω· τίς;—21. ὃ συνομαρτήσωσι· τὸ ὃ ἀναφέρεται εἰς τὸ
ὑποκείμενον τοῦ ἔγνω.—22. ἴερά· νοεῖ τὰ σφάγια τὰ θυό-
μενα πρὸς μαντείας ἐκ τῶν σπλάγχνων.—23. Παιῶνος· δ·
‘Ομηρος λέγει Παιήων (Ε, 401)· εἶνε δ' οὗτος διατρόπος
τῶν θεῶν.—24. ἵητροι· δῆλα δὴ εἰσίν.—καὶ τοῖς ὅπως τίσιν
ἄλλοις;—24. τέλος=ἀσφαλὲς τέρῳ μα.—26. ἥπια φάρμακα
=καταπραϋντικά.—28. χεροῖν· δοτκ. δργνν.—Τὴν τοιαύ-
την τῆς νόσου ἔκβασιν ἐπιφέρει ἡ τύχη ἢ ἡ θεία ἐπέμβασις
(Biese).—31. κίνδυνος· ἀποτυχίας.—32. ἦ μέλλει σχήσειν
=ποῦ μέλλει νὰ καταλήξῃ, πῶς θ' ἀποβῇ. Τὸ ὑποκείμ.
νοητέον ἐκ τοῦ ἐπομένου «χρήματος ἀρχομένου».

33. οὐ προνοήσας=χωρὶς νὰ τὸ ὑποπτεύσῃ.—35. περὶ
πάντα· ἀναφορὰν ἢ σχέσιν δηλοῖ ἢ περί. — 36. ἐκλυσιν=
ἀπαλλαγῆν.—‘Ο θεὸς ἀναπληροῖ δι' ἀνθρωπος ἐν τῇ ἀφροσύνῃ
αὐτοῦ κακῶς πράττει (Weber).

10.

2. κόσμον ἐπέων=ἐπη κεκοσμημένα τῷ ποιητικῷ κόσμῳ.—ἀγορῆς=λόγου (πεζοῦ)—τιθέναι=ποιεῖν.—3. τότε =ἄν ἡθέλομεν χάσει τὴν Σαλαμῖνα.—Φοιλεγάνδριος ἢ Σικινίτης· δῆλα δὴ πολίτης καὶ τῆς συικροτάτης καὶ ἀδοξοτάτης πολεως· διότι ἡ Φοιλέγανδρος καὶ ἡ Σίκινος εἶνε μικραὶ νῆσοι τοῦ Αἰγαίου πελάγους.—6. Σαλαμιναφετῶν· οὕτω πικρῶς καλεῖ ἔκεινους, οἱ τὴν Σαλαμῖνα τοῖς πολεμίοις ἡθελον ἀφήσει. — 7. ἵομεν· τίνος ἐγκλίσεως εἶνε καὶ τί αὗτη σημαίνει;

11. α'.

Ο Σόλων εἰπάγει τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ, δημαγωγοὺς τοῦ ἐσχάτου εἴδους, δύμιλοῦντας πρὸς αὐτόν (Buchholz).—1. βουλήεις=νοήμων.—3. ἄγραν· τὴν τυραννίδα νοεῖ.—ἀγασθεὶς=ἐκπλαγεὶς ἐπὶ τῷ μεγέθει τῆς ἀγρας.—4. ἀποσφαλεὶς=χαθείς.—μυμῦ=θάρρος.—5. ἥθελον γάρ κεν=εἰ τοῦτο μοι δυνατὸν ἦτο.—7. ἀσκὸς δεδάρθαι· προληπτικὸν κατηγορούμενον=δεδάρθαι, ὃστε ἀσκὸν τὴν δορὰν γενέσθαι. —ἐπιτετριφθαι=ἐξηφανίσθαι. Τίς ἔννοια ποιητικῶς οὕτως ἐκφέρεται ἐν τῷ στίχῳ τούτῳ;

11. β'.

1. ἐφεισάμην, μὴ θελήσας νὰ γείνω τύραννος αὐτῆς.—2. πατρίδος· εἶνε ἐπίθτ. ἐνταῦθα.—3. μιάνας κ.λ.π.=τούτῳ, δηλ. τῷ καθάψασθαι τυραννίδος καὶ βίας.

12.

1. τῶν=ῶν· ἀναφέρεται δ' εἰς τὸ τούτων (στίχ. 2) οὕνεκα=ἴνεκα.—2. τί· ἀντικειμ. τοῦ τυχεῖν (=κατορθώνω). — Ή ἀπόκρισις εἰς τὸ ἐρώτημα εἶνε «οὐδέν». Ταύτην δὲ τὴν νοούμενην ἀπόκρισιν ἐπικυροῦσι καὶ δικαιολογοῦσι τὰ ἐπόμενα πάντα. 3.—ἐν δίκῃ χρόνου=ἐν τῷ δικαστηρίῳ τοῦ χρόνου. 5.—ἀριστα· συναπτέον τῷ συμμαρτυροίῃ ὡς ἐπιρρηματικὸς προσδιορισμός.—Γῆ· τὴν τε θεὰν καὶ τὸν τόπον ἄμα δῆλος.—τῆς=ἥς.—ποτε·, ὥστε τὸ ποίημα τοῦτο ἔγραψεν ὁ Σόλων πολὺ κατόπιν τῆς νομοθεσίας αὐτοῦ.—6. ὅρους, νοεῖ λίθους, οἵτινες, ἀναγραφομένων ἐπ' αὐτῶν τοῦ δινόματος τοῦ δανειστοῦ καὶ τῆς ποσότητος τῶν δανεισθέντων χρημάτων, ἐτοποθετοῦντο ἐν τοῖς κτήμασι τῶν ὀφειλετῶν, οἵα δεικνύωσιν ὅτι ταῦτα ἥσαν ἐνυπόθηκα. 8.—πόλλους· οἱ ἔνεκα χρεῶν ὑπὸ τῶν δανειστῶν εἶχον πωληθῆ ὡς δοῦλοι ἐκτὸς τῶν Ἀθηνῶν.—9. 10. ἄλλον—δικαιώς· συναπτέα τῷ πραμέντας.—10. τοὺς δ'....· νοεῖ ἐκείνους, οἵτινες, διὰ νὰ ἀποφύγωσι τὸ κακὸν τῆς ἔνεκα τῶν χρεῶν δουλείας, καταλιπόντες τὴν πατρίδα ἔζω ἐλεεινῶς ἔζων ὡς φυγάδες. Πῆμα νοητέον εἰς τὸ τοὺς δ' τὸ ἀνήγαγον—·ἀναγκαίης ὑπὸ χρειοῦς=ἔξ ἀνάγκης ἀνυπερβλήτου, ἐπιτακτικῆς.—12. ὡς ἄν· αἰτιολογικῶς κεῖται.—13 ἐνθάδ' αὐτοῦ· ἐν αὐταῖς ταῖς Ἀθήναις.—14. ἥμη=τοὺς τρόπους.—15. ιράτει=διὰ τῆς δυνάμεως, τῆς ἴσχύος τοῦ νόμου.—16 δίκην =δίκαιον.—συναρμόσας=συζεύξας, συνδέσας—17. διῆλθον=ἐπετέλεσα—18. τῷ κακῷ τε κάγαθῷ· νοητέαι ἀμφότεραι αἱ λέξεις ὑπὸ πολιτικὴν ἔννοιαν=τῷ κοινῷ ἀνθρώπῳ, τῷ τοῦ λαοῦ, καὶ τῷ εὐγενεῖ.—20. κέντρον· κυρίως τὰ βου-

χέντρι, μεταφορικῶς δ' ἐνταῦθα σημαίνει τὴν διοίκησιν τῆς πολιτείας.—ώς ἐγώ· δῆλα δὴ ἔλαβον.—23. τοῖς ἐναντίοις· τοῖς ἀριστοκρατικοῖς.—24. αὐθις δ' =εἴτα δέ.—τοῖσιν· τοῖς ἀριστοκρατικοῖς.—οὗτεροι=οἱ τοῦ δήμου.—26. ἀλλὴν ποιούμενος=ἀμυνόμενος, κατὰ τῶν ὑπερβολικῶν ἀπαιτήσεων καὶ τῶν ἐπιθέσεων ἀμφοτέρων τῶν διαμαχομένων ἀλλήλαις μερίδων.—27. ώς· συναπτέον τῷ λύκος.

13.

1. γάρ· αἰτιολογεῖ τὴν ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ προτροπὴν τὴν νεολαίας πρὸς ὑπεράσπισιν τῆς πατρίδος, τὴν ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ ὑπάρχουσαν, ἀλλὰ ῥητῶς μὴ λεγομένην ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ, ἐπειδὴ εὐνόητος αὕτη ἦτο ἐκείνοις, οἵς ἡ ἐλεγεία ἀπηνθύνετο, ἀκριβῶς ἔνεκκα τῶν περιστάσεων, ὃφ' ᾧς αὕτη ἀπηγγέλθη. Οὐδόλως δ' ἀπίθανον καὶ διὰ καταλλήλου χειρονομίκς τοῦ ἀπαγγέλλοντος τὴν ἐλεγείαν ποιητοῦ νὰ ὑπεδηλώθῃ ἡ προτροπὴ ἐκείνοις, πρὸς οὓς τὸ ποίημα ἀπηνθύνετο—ἐν προμάχοισι· συναπτέον τῷ πεσόντα· πρᾶλ. στχ. 30.—πεσόντα· τροπ. μτχ.—2. ἀνδρὸς ἀγαθόν· συναπτέον τῷ μαρνάμενον ως κατηγορ. προσδιορισμός.—ἀνήρ ἀγαθὸς =γενναῖος ἀνήρ.—μαρνάμενον· χρον. μτχ.—περὶ μετὰ δοτκ=ὑπὲρ μετὰ γνω.—3. πίονας ἀγρούς· πρᾶλ. Ἰλ. Ψ, 832=εὐφόρους. 4.—πτωχεύειν=ἐπαιτεῖν.—7. ἐχθρός· διότε λίαν ὄχληρὸς αὐτοῖς θάξεινε.—μέν· ἡ ἀντίθεσις ἐν τῷ τε τοῦ Θου στχ.—τοῖσι μετέσσεται=ἔσσεται μετὰ τοῖσι. οὓς· αἰτ. τῆς εἰς τόπον κινήσεως.—8. χρησμοσύνη=ἀνάγκη, ἐνδείξι—εἰκων=ὑπείκων.—9. αἰσχύνει· ὑποκείμ. δ προλιπὼν τὴν αὐτοῦ πατρίδα καὶ πτωχεύων.—κατά· ἀνή-

κει εις τὸ ἔλέγγει· κατὰ τὴν γνώμην τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων ἡ πενία διέφθειρε τὸ ψυχικὸν καὶ σωματικὸν κάλλος τοῦ ἀνθρώπου—10. ἀτιμίη=περιφρόνησις.—κακότης=δυστυχία.— ἔπειται· τίνι;—11. οὔτως· ως μέχρι τοῦδε ἐλέχθη.—ἀλωμένου=περιπλανωμένου ως ἐπαίτου. ὕρη=φροντίς.—12. αἰδὼς=σεβασμός.—δπις=φόβος, δι· ἐπικειμένην τιμωρίαν ἡ ἐκδίκησιν.—13. θυμῷ=θάρροι. Τί σημαίνει ἡ δτκ;—μηκέτι φειδόμενος· μηκέτι λέγει ὁ ποιητής, διότι τῶν ψυχῶν οἱ μαχόμενοι ἐφείδοντο μέχρι τοῦ χρόνου τῆς παρούσης ἐλεγείας· διὸ καὶ ὁ πόλεμος οὐχὶ κατ' εὐχὴν ἔβαινε.—15. ἀλλά· παρατηρητέα ἡ θέσις τοῦ ἀλλὰ μετὰ τὴν κλητικήν· πρᾶλ. Ἰλ. Ρ. 645. Α, 282.—16. φυγῆς ἄρχετε =δίδετε διὰ τῆς δειλίας τὸ σημεῖον τῆς φυγῆς.—17. θυμόν· πρᾶλ. στχ. 13—ποιεῖσθε=ποιεῖτε ἔχυτοῖς. Ὁ Ὄμηρος λέγει (Ἰλ. 1,628)· «αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς ἄγριον ἐν στήθεσσι θέτο μεγαλήτορα θυμόν».—20. τοὺς γεραιούς· ἐπαναλαμβάνει τὸ ἀντικείμ. τοῦ καταλείποντες μετὰ ζωηρότητος, προσθέτει δ' ἔμμα τὴν ἔννοιαν τοῦ σεβαστός, ητις ἐνέχεται ἐν τῷ γεραιός.—22. κείσθαι· ἐπεξηγηματικὸν ἀπαρεμφ. εἰς τὸ τοῦτο.—24. θυμὸν=ψυχήν.—25. αἰματόεντα αἰδοῖα...ἔχοντα· φαντάζεται ὁ ποιητής γέροντα πληγωθέντα κατὰ τὰ αἰδοῖα καὶ τὰς χειρὸς φέροντα, ως τοῦτο ἐνστήκτως συμβάνει, εἰς τὸ πληγώθεν μέρος.—φίλαις· παρὰ τοῖς ἐπικοῖς καὶ ἐλεγειακοῖς ποιηταῖς πολλάκις τὸ φίλος ἴσοδυναμεῖ τῇ κτητικῇ ἀντωνυμίᾳ.—26. νεμεσητά=ἄξια ἀγανακτήσεως, μομφῆς.—28. ὄφρα=ἔως ἢν.—ἄνθος· ὑποκείμ. ως ἀντικείμ. νοητέον τὸ αὐτούς, δῆλα δὴ τοὺς νέους.—31. εὖ διαβάς=καλῶς διασκελίσας, ἐπαρκῶς ἀνοίξας τὰ σκέλη του, ὥστε στερεώτερον νὰ στηρίζηται ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ

οὔτω μείζω μὲν δύναμιν νὰ δίδῃ εἰς τὰ διὰ τοῦ δόρατος
κτυπήματα αὐτοῦ κατὰ τοῦ ἀντιπάλου, δυσχερέστερον δ'
οὗτος νὰ δύνηται ν' ἀπωθῇ ἐκεῖνον τῆς θέσεώς του.—32.
χεῖλος ὁδοῦσι δακών· τοῦτο δηλοῖ τὴν τοῦ ποιοῦντος αὐτὸ^ν
σταθερὰν ἀπόφασιν νὰ μὴ ὑποχωρήσῃ ἐκ τῆς θέσεώς του
καὶ νὰ ἀνθίσταται εἰς τὸν ἀντίπαλόν του, ἥμα δὲ τὴν ὑπὸ^ν
τοῦ αὐτοῦ καταβολὴν πασῶν αὐτοῦ τῶν δυνάμεων πρὸς τοὺς
σκοποὺς τούτους.

14.

1. ἀλλά· συναπτέον τῷ θαρσεῖτε.—γάρ· αἰτιολογεῖ τὸ
θαρσεῖτε.—Ἡρακλῆος· γνω. τῆς καταγωγῆς· πρᾶλ. Ξενοφ.
Ἀναβ. I, 1. Δαρείου καὶ Παρυσάτιδος γίγνονται παῖδες δύο.
—γένος· τί σημαίνει ἡ αἰτιατ;—Ἡρακλῆος γένος· διότι ἡ
Σπάρτη ἦτο ἀποικία τῶν Ἡρακλειδῶν.—2. αὐχένα λοξόν·
ἥμετες σήμερον ἐπὶ τῆς ὅμοίας σημασίας λέγομεν πρόσωπον ἡ
βλέμμα ἀντὶ τοῦ αὐχῆν καὶ ἀπεστραμμένον ἀντὶ τοῦ λοξόν.—
3. πληθύν, συναπτέον μόνον τῷ δειμαίνετε.—4. ιθὺς=κατ'εὐ-
θεῖαν—ἔς προμάχους· τίνων;—5. 6. ἔχθραν, φίλας· κατηγραμ.
εἰς τὸ θέμενος=νομίσας.—ψυχὴν=ζωὴν.—7. ἀΐδηλα=(ἀ
στερτκ. καὶ Φιδ-ιδεῖν)=ὅ ποιῶν τι ἀόρατον, ἀφανές.—8. ὁρ-
γὴν πολέμου=μανίαν τοῦ πολέμου· ποιητικὴ προσωποποίησις
τοῦ πολέμου.—9. φευγόντων τε διωκόντων τῷ συναπτέαι ἀμ-
φότεραι αἱ γενικαὶ τῷ ἐγένεσθε.—10 ἡλάσατε· ἀμεταβάτως
ἐνταῦθα κεῖται.—ἔς κόρον=μέχρι κόρου.—ἀμφοτέρων· τί-
νων;—11. οἱ μὲν γάρ· ὁ γὰρ ἐπεξηγηματικός, τῶν ἐπομέ-
νων στίχων (11—20) ἀναπτυσσόντων καὶ διασκούντων
τὴν ἐν τοῖς προηγουμένοις στίχοις (7—10) μνημονευομένην

πεῖραν, τὴν ὑπὸ τῶν νέων κτηθεῖσαν ἐκ τοῦ μέχρι τοῦδε πολέμου.—12. προμάχους· τῶν πολεμίων.—14. τρέσας εἶνε δὲιλός, ὃς κατὰ τὴν μάχην τρέπεται εἰς φυγήν.—15. ταῦτα ἔκαστα· συναπτέον τῷ λέγων.—16. ὅσσ' ἦν...κακά· ὅλος ὁ στίχος οὗτος ἐρμηνεύει τὸ ταῦτα ἔκαστα.—ἦν αἰσχρὰ πάθη· δῆλα δή, ἐν τρέσας ἀτιμάσῃ αὐτὸς ἔκαυτόν, ἐν φέρῃ ἔκαυτὸν εἰς, αἰσχρὰν θέσιν.—17. ὁιγαλέον=δεινόν, φοβερόν· διὸ καὶ οἱ Σπαρτιᾶται ἐφείδοντο τῶν φευγόντων καὶ δὲν ἐκτύπων αὐτούς. Ὁ Πλούταρχος (ἐν Λυκούργ. κεφ. 22) λέγει· «Τρεψάμενοι δὲ καὶ νικήσαντες ἐδίωκον ὅσον ἐκβεβιώσασθαι· τὸ νίκημα τῇ φυγῇ τῶν πολεμίων· εἴτε εὐθὺς ἀνεχώρουν οὕτε γενναῖον οὔτε Ἑλληνικὸν ἥγούμενοι κόπτειν καὶ φονεύειν ἀπολεγομένους καὶ παρακεχωρηκότας. — ὅπισθεν· συναπτέον τῷ δαιτζείν, οὐ ὑποκείμ. μὲν τὸ τινά, ἀντικρ.. δὲ τὸ μετάφρενον.—18. δήιος· χυρίως περὶ πυρὸς κατακαίστος καὶ καταστρέφοντος πᾶν τὸ προστυχόν. Ἡλ. Δ. 281.—19. κακκείμενος· ἡ κατὰ πάσχει συγκοπὴν τοῦ α καὶ ἀφομοίωσιν τοῦ τ τῷ ἐπομένῳ συμφώνῳ.—20. νῶτον, αἰχμῇ· πόθεν ἔξαρτῶνται αἱ δύο αὔται πτώσεις καὶ τί σημαίνει ἐκατέρα αὐτῶν;—21. 22. Πρβ. σημ. εἰς 13. στχ. 31 καὶ 32.—24. καλυψάμενος· τῇ ἐνεργείᾳ τῆς ἀριστερᾶς χειρός· ἡ τῆς δεξιᾶς ἐνέργεια μνημονεύεται ἐν τῷ ἐπομένῳ στίχῳ. —25. ὅβριμον ἔγχος· ὁμηρικὴ καὶ ἡσιόδειος ἡ φράσις· πρβλ. Ἡλ. Λ. 435.—26. Πρβλ. Ἡλ. Ζ. 469.—δεινόν· οὐχὶ μετὰ τοῦ λόφον συναπτέον.—27. ὅβριμα ἔργα=ἀνδρεῖα κατορθώματα.—πελεμίζων· τὸ ὅβριμον ἔγχος.—30. ἐλέτω. Πρβλ. Ἡλ. Π. 306.—31. παρ ποδί; ἐπ' ἀσπίδος, λόφῳ, κυνέῃ, στέρνῳ· τοῦ ἀντιπάλου.—32. ἐν δέ· ἐπιρρυτκ.=ἄμα δέ.—

33. πεπλημένος· ἐκ τοῦ πελάζω.—35. γυμνῆτες· ἡσαν Εἰ-
λωτες ὥπλισμένοι σφενδόνη καὶ δόρατι ξεστῷ ἀνευ χαλκίνης
αἰχμῆς, ἦτοι κορύνη· διὸ ἐκαλοῦντο καὶ κορυνηφόροι.—ἄλ-
λοθεν· συναπτέον τῷ βάλλετε.—37. δούρασί τε ἔστοισι· διὰ
τοῦ τε συνδέεται ἢ μτχ. ἀκοντίζοντες τῇ προηγησαμένῃ δο-
τικῇ χερμαδίοις· πῶς τοῦτο δυνατόν;—38. πανόπλοισι· οὗτοι
ἡσαν οἱ Σπαρτιᾶται καὶ οἱ προέχοντες περίοικοι, οἱ ἔφερον
σάκος, μάγαιραν καὶ δόρυ μακρόν..

15.

1. ἐν λόγῳ τιθείμην=τῷ κοινῷ λογαριάζω.—2. ἀρετῆς,
παλαισμοσύνης· γνα. τοῦ αἰτίου.—4. Θρηίκιον Βορέην·
οὗτοι καλεῖται ὁ Βορρᾶς, διότι πατρὶς αὐτοῦ τε καὶ τῶν ἄλ-
λων ἀνέμων ἐθεωρεῖτο ἢ Θράκη. Πάντων δ' ὁσαύτως τῶν
ἀνέμων ιδιάζον χαρακτηριστικὸν ἢ ταχύτης. Πρβλ. Ιλ.
Ο. 170.—5. Τιθωνοῖ· υἱὸς τοῦ Λαομέδοντας, ἀρπασθεὶς
διὰ τὸ κάλλος ὑπὸ τῆς Ἡοῦς, ἡς σύζυγος ἐγένετο.—φύην·
πάθεν ἔξαρτᾶται ἢ αἰτιατκ. καὶ τί σημαίνει;—6. Μίδεω καὶ
Κινύρεω· ἀμφοτέρων τὰ πλούτη παροιμιώδη. 'Ο πρῶτος ἦτο
βασιλεὺς τῶν Λυδῶν, ὁ δεύτερος τῶν Κυπρίων.—μάλιον=
μᾶλλον. — 7. βασιλεύτερος=μεγαλύτερος βασιλεὺς. Πρβλ.
Ιλ. I. 160.—8. Ἀδρήστου· βασιλεὺς τοῦ "Αργους μετα-
σχὼν ὡς ἀρχιστράτηγος τοῦ πολέμου τῶν ἐπτά, τῶν ἐπὶ¹
Θήβας ἐκστρατευσάντων, διακρινόμενος δέ, ὡς ὁ Νέστωρ ἐν
Τροίᾳ, κατὰ τὴν σύνεσιν καὶ τὴν εὐγλωττίαν. Ιλ. A. 247
—52.—9. θούριδος ἀλκῆς· ὅμηρικὴ φράσις, Ιλιάδ. Δ. 418.
—11. τετλαίη μέν· συναπτέον τῷ ὄρῶν.—μέν· ἀντιστοιχεῖ

ό καί (στχ. 12).—12. δηίων ὁρέγοιτο· τῷ ἔγγει, οὐα φο-
νεύη αὐτούς. Πρβλ. Ἰλ. Δ. 307.—13. ἥδ' ἀρετή· τὸ τολμᾶν
ἀδεῶς καὶ τὸ τῇ συστάδην μάχη συμβάλλειν τοῖς πολεμίοις.
—τόδ' ἄεθλον· τὸ τῆς πολεμικῆς ἀρετῆς.—14. φέρειν· ἀπα-
ρέμφ. τῆς ἀναφορᾶς εἰς τὸ ἀριστον καὶ κάλλιστον.—15.
ἔσθλόν· οὐσιαστικῶς ἐνταῦθα κεῖται.—δήμῳ=λαῷ.—τοῦτο
έρμηνεύεται διὰ τῶν ἑπομένων στίχων 16—19.—16. ὅσ-
τις=έάν τις.—διαβάς· ἵδ. σημ. εἰς 13, 31.—17. ἐπί· συν-
απτέα τῷ λάθηται.—18. παρθέμενος. Πρβλ. Ὁδ. Β. 237,
σφᾶς γὰρ παρθέμενοι κεφαλὰς κατέδουσι βιαίως οἶκον Ὁδυσ-
σῆος· πρβ. καὶ Γ, 73.—18. ψυχὴν=ζωὴν, θυμὸν=ψυ-
χὴν.—20. Ἐπανάληψις τοῦ στίχου 10.—21. ἔτρεψε· ἐμ-
πειρικὸς ἀστριστος.—φάλαγγας τρηχείας· ἐνεκα τῶν προτετα-
μένων δοράτων τῶν εἰς μάχην παρατεταγμένων ἀγδρῶν. Ὁ
Ὄμηρος τοῦτο λέγει φρίσσειν, Ἰλ. Ν, 399.—22. ἔσχεθε=
ἀναχαιτίζει.—25. πολλά· συναπτέον τῷ ἐληλαμένος.—25.
διὰ στέρνοιο καὶ ἀσπίδος· σχῆμα πρωθύστερον.—26. πρό-
σθεν, οὐχὶ δ' ὅπισθεν, ὡς ὁ δειλός.—28. κένηδε· πρχμ.: τοῦ
κήδομαι ἔχων σημασίαν ἐνεστ.. ὡς ἀντικείμ. νοητέον τὸ
αὐτοῦ.—34. θοῦρος "Αρης· ὁμηρικόν· πρβλ. Ἰλ. Ε, 30.—
36. αἰχμῆς εὗχος=τὴν δόξαν τῶν ὅπλων, τὴν πολεμικὴν
δόξαν.—38. παθών· καὶ ἐπὶ καλοῦ τὸ πάσχω τίθεται. Ἐν
τῇ μετοχῇ κεῖται ἡ κυρία ἔννοια (Buchholz).—40. αἰδοῦς,
δίκης· γν. τῆς ἀναφορᾶς εἰς τὸ βλάπτειν. Αἰδὼς = τιμή,
δίκη=δίκαιον.—41. θώκοισι=συνεδρίω, συναθροίσει.—
οἱ κατ' αὐτὸν=οἱ ὁμήλικες.—42. ἐκ χώρης=ἐκ τῆς θέσεώς
των.—43. ταύτης...ἀρετῆς· συναπτέον τῷ εἰς ἄκρον. Νο-
εῖται δ' ἡ ἀρετή, περὶ ἣς διὰ παντὸς τοῦ παρόντος ποιή-

ματος λόγος γίνεται. Τίς εἶνε αὗτη; — 44. μεθιεὶς πολέμου =
ἀπέχων — 44. θυμῷ πρόβλ. 13, 13.

16.

1. Σπάρτας συναπτέον τῷ πολιατᾶν. — 2 κῶροι = κοῦροι,
υἱοί. — πολιατᾶν, καὶ οὐχὶ περισκών. — 4. δόρυ δέ νοητέον
ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ λαιῆ τὸ δεξιῆ. — 6. οὐ γάρ πάτριον·
ποῖον;

17.

1. γάρ· αἰτιολογεῖ τὴν προτροπὴν «πύνωμεν», ὅτις ῥητῶς
μὲν δὲν λέγεται, εὔκόλως δ' ἔννοεῖται ἐκ τῶν συνθηκῶν, ὡφέλια
ὅτι ὑποτίθεται ὅτι ἀπηγγέλθη ἡ ἐλεγεία· ἵσως δὲ δύναται τις
νὰ ὑποθέσῃ ὅτι καὶ ὑπεδηλώθη ὑπὸ τοῦ ἀπαγγέλλοντος ἡ
προτροπὴ ἐκείνη διὰ τινος καταλλήλου αὐτοῦ χειρονομίας. —
ζάπεδον = δάπεδον. — 2. ἀμφιτιθεν· νοητέον «ἄλλος μέν»,
δῆλα δὴ παῖς (= ὑπηρέτης). — 3. στεφάνους· συνήθως ἐκ
μύρτων καὶ δύδων· τοιούτοις οἱ συμποσιάζοντες ἀρχαῖοι. «Ελ-
ληνες περιέβαλλον τὸν τράχηλον καὶ τὸ στῆθος, νομίζοντες ὅτι
διὰ τῆς ἐκπεμπομένης ἐξ αὐτῶν εὐωδίας ἐμειοῦτο ἡ κακὴ τοῦ
οἴνου ἐπίδρασις καὶ προυλαμβάνετο ἡ μέθη (Buchholz). — 4.
ἔϋφροσύνης, νοεῖ τὸν οἶνον. — 5. ἄλλος δ' οἶνος· πλὴν τίνος;
— οὕποτε φησὶ προδώσειν· ἡμᾶς δῆλα δὴ τοὺς πίνοντας. Πῶς;
— φησί· προσωποποιεῖται ἐνταῦθι ὁ οἶνος. — 6. κεράμοις, πή-
λινα ἀγγεῖα, πιθάρους κοινῶς λεγόμενα, νοεῖ. — 7. ἀγνήν ὁδομήν·
ἐπειδὴ χρῆσις ἐγίνετο τοῦ λιθενωτοῦ ἐν ταῖς θυσίαις, διὰ
τοῦτο ἡ ὀσμὴ αὐτοῦ καλεῖται ἀγνή. — 8. ψυχρὸν ὕδωρ· ὅπερ

ἀνεμιγνύετο τῷ οἶνῳ, διότι οὐχὶ ἀκρατον αὐτὸν ἔπινον οἱ ἀρχαῖοι Ἑλληνες.—9. γεραρὴ τράπεζα· καὶ ἡμεῖς λέγομεν σήμερον «σεβαστὸν ποσὸν» ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ «οὐχὶ μικρόν, ἀλλ’ ἀξιον λόγου».—10. ἀχθομένη· κατ’ ἀναλογίαν πρὸς τὸ πλήρης μετὰ γνν.—11. βωμός· ἐφ’ οὗ, δι’ ἀνθέων κεκοσμημένου, ἢ σπονδὴ ἐγίνετο.—13. εὔφρονας· δισήμως ἢ λέξις κεῖται, σημαίνουσα καὶ τοὺς φρονίμους καὶ τοὺς εὐθύμους.—θεόν· τὸν Βάκχον.—14. μύθοις· λόγοις· ὅταν ἀλλήλαις ἀντιτίθενται αἱ δύο λέξεις, ἢ μὲν πρώτη πλαστὴν σημαίνει διήγησιν, ἢ δὲ δευτέρα ἀληθῆ.—εὐφήμοις· ὁ Ξενοφάνης ἀπὸ τῆς φιλοσοφικῆς αὐτοῦ καὶ ἡθικῆς ἀπόψεως δὲν θέλει ἢ λατεῖσι τοῦ Βάκχου νὰ μοιλύνηται διὰ μύθων ἀνηθίκων, οἷοι ἦσαν οἱ τῆς παλαιᾶς παραδόσεως.—15. σπείσαντας· εἰς τοὺς Ὀλυμπίους θεούς, τοὺς ἥρωας καὶ ἐν τέλει εἰς Δία τὸν Σωτῆρα (Buchholz).—16. γὰρ ὅν=γὰρ οὖν=διότι βεβαίως, φυσικά.—17. πίνειν· ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ οὐχ ὕβρις (ἐστί).—18. μὴ πάνυ γηραλέος· δῆλα δὴ ὅν, «ὅτε, οὐδ’ εἴ τις προπόλῳ χρῶτο, ἀνέδην πιών, νεμεσητὸν ἂν εἴη».—19. αἰνεῖν· ἐκ τοῦ χρή (στγ. 13).—ἀναφαίνει =φέρει εἰς φῶς.—ἐσθιλά· ἀγαθὰς σκέψεις ἢ φρονήματα, οἷα λέγονται ἐν τοῖς ἐπομένοις στίχοις.—20. ὃς οἱ=ὅτι αὐτῷ.—μνημοσύνη κλπ.=ὅτι μέμνηται τῆς ἀρετῆς καὶ ὑπὲρ ταύτης πονεῖ (Se meminisse virtutis eamque assequi studere· Schneidewin).—21. διέπειν=διηγεῖσθαι. Τὸ ἀπαρέμφατον ἐξαρτᾶται ἐκ τινος ῥήματος μέλει, ὃ εὐκόλως μὲν δύναται νὰ νοηθῇ ἐκ τοῦ ἡγουμένου στίχου, ἐξαρτᾶται δ’ ἐκ τοῦ ὃς (=ὅτι) τοῦ αὐτοῦ στίχου.—22. τοῖς· οὐδέτερ., περιλαμβάνει δὲ τὰ προηγούμενα.—23. προμηθείην ἔχειν=σέβεσθαι.

18.

1. Πρέλ. Ἰσοκράτη ἐν Πανηγυρικῷ (§1) ἐκφέροντα σκέψιν δμοίαν τῇ ἐν τῇ προκειμένῃ ἐλεγείᾳ περὶ τοῦ αὐτοῦ πράγματος.—ταχυτῆτι ποδῶν· ὁ δρόμος ἦτο ἡ ἀρχαιοτάτη ἐν τοῖς ἀγῶσιν ἀσκησις.—2. ἢ πενταθλεύων· τὸ πένταθλον ἦτο ἄλμα, δίσκος, δρόμος, πάλη, πυγμή.—ἐνθα· συναπτέον τῷ νίκην ἄροιτο.—3. Πίσαο· μικρὸς ποταμὸς ἐν Ὀλυμπίᾳ ἐν ᾧ οἱ Ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες.—4. ἔχων=γνωρίζων.—5. τὸ δεινὸν ἀεθλον· νοητέον τὸ ἔχων.—ἄθλον ἐνταῦθα=ἄθλος.—6. ἀστοῖσιν κ' εἴη· ἐντεῦθεν ἀρχεται· ἡ ἀπόδοσις τοῦ ὑποθτ. λόγου «εἰ νίκην ἄροιτο».—προσορᾶν· συναπτέον τῷ κυδρότερος· τί ἀπαρεμφ. εἶνε;—7. προεδρίην· οἱ ἐν τοῖς ἀγῶσι νικῶντες εἶχον τὸ δικαίωμα ἐν τοῖς θεάτροις καὶ ἐν ἀλλαῖς δημοσίαις συναθροίσεσι νὰ κάθηνται εἰς τὰ πρῶτα καθίσματα.—κειμήλιον· πρέλ. Ὁδ. A. 331, δῶρον,—ὅ τοι κειμήλιον ἔσται.—8. σιτ' εἴη· αὐτῷ τῷ νικήσαντι.—10 εἴτε καὶ ἵπποισι· νοητέον νίκην ἄροιτο. Νέα ὑπόθεσις, ἡς ἀπόδοσις τὸ ταῦτα.—λάχοι.—ταῦτα...ἀπαντα, προεδρίαν· σίτησιν ἀπὸ τοῦ δημοσίου, κτλ.—11. ὥσπερ ἔγώ· ἀξιός είμι.—13. τοῦτο =τὸ λαγχάνειν τοὺς νίκην ἀρχμένους ἐν ἀγῶσι πάντα τὰ μνημονευθέντα (στρ. 6—9) προνόμια.—εἰκῇ=ἀλογίστως.—νομίζεται=ἔθος ἔστι.—14. τῆς ἀγαθῆς σοφίης=τῆς σωτηρίας σοφίας. Νοεῖ δὲ τὴν ποίησιν καὶ τὴν φίλοσοφίαν.—15.—Τῷ ἀγαθός· συναπτέα τὸ πύκτης, πενταθλεῖν, παλαισμοσύνην, ταχυτῆτι ποδῶν.—17. οὐδὲ μὲν=οὐδὲ μήν· ἐξαίρεται τὸ γύμνασμα τοῦτο ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ ὡς τὸ κατ' αὐτὸν προτιμότερον, ὡς προϊών λέγει.—17.—18. πρότιμον τῶν ἔργων τῆς τῶν ἀνδρῶν ὁώμης, ὅσα πέλει ἐν ἀγῶνι.

—20. ἐπὶ τῷ=ἐπὶ τούτῳ· ἔρμηνεύεται διὰ τῆς ἐπομένης ὑποθέσεως.—21. πιάνει=κυρίως παχύνω. Ἐνταῦθα κεῖται μεταφορικῶς· πῶς λοιπὸν μεταφραστέον;—22. μυκόὺς =τὰ ταρεῖα.

19.

‘Η ἐλεγεία αὗτη ἐψάλλετο, σπονδῆς γινομένης. Ἐκαλοῦντο δ’ αἱ τοιαῦται ἐλεγεῖαι συμποτικαί.—2. ἀρχόμενος, ἀποπαυόμενος, τίνος; 3. ἀείσω· ποῖον τὸ ἀντικείμενον;—μοι κλῦθι· πρᾶλ. σημ. εἰς 8. 2.—6. «"Ἐθος ἐστὶ ταῖς κυούσαις τῶν παρακειμένων λαμβάνεσθαι καὶ ἀποκουφίζειν ἔκυτάς τῶν ἀλγηδόνων». (Σχολιαστὴς Ἀπολλωνίου τοῦ Ροδίου).—6. φοίνικος κερδίν· τίνα θέσιν ἔχει ἐκατέρα τῶν πτώσεων τούτων ἐν τῇ προτάσει;—φοίνικος· ὑπὸ τοιοῦτον ἡ Λητώ ἐγέννησε τὸν Ἀπόλλωνα.—7. ἐπὶ τροχοειδεῖ λίμνῃ, παρὰ τὴν ὅχθην ταύτης, ἐλεγε παράδοσίς τις, ἡ Λητώ ἐγέννα τὰ αὐτῆς τέκνα. — 8. πᾶσα μὲν ἐπλήσθη ἀπόδοσις τῆς χρονικῆς προτάσεως «ὅτε...τέκε...λίμνῃ». — ἀπειρεσίη=κυκλοτερής.—9. δοδοῖς ἀμβροσίης, πιθανῶς προερχομένης ἐξ ἀνθέων, ἢ πρὸ τῶν θείων δυνάμεων φύονται· πρᾶλ. Ιλ. Ε, 346—350 (Weber).—10. πόντος ἀλός· ποιητικὴ ταυτολογία· πρᾶλ. Φ, 69.

20.

1. Κάδμου γάμον, μετὰ τῆς Ἀρμονίας.—2. ἔπος, ὅπερ ὁ ποιητὴς λέγει ἐν τῷ ἐπομένῳ στίχῳ.—3. Ὁ Πλάτων λέγει· «καὶ κινδυνεύει κατὰ τὴν ἀρχαίαν παροιμίαν τὸ κακὸν φίλον εἶναι». (Λυσ. 216, Ο.). Παροιμιώδης λοιπὸν ἦτο ἡ...

21.

1. ἀγαθοί· οὗτω καλεῖ τοὺς εὐγενεῖς (*nobiles*), οἱ ἡσαν
ἄρια καὶ οἱ χρηστοὶ κατὰ τὸν ποιητήν.—τοῖσι, κακοῖσι·
τοὺς ποταποὺς καὶ ἀνηθίκους δημαγωγοὺς νοεῖ.—3. φθεί-
ρωσι=διαφθείρωσι, παραπλανῶσιν.—δίκαιας τ' ἀδίκοισι δι-
δῶσι=τὴν θεραπείαν, τὴν ἀπονομὴν τοῦ δικαίου ἐπιτρέπω-
σιν, ἀναθέτωσιν.—7. εὗτ' ἄν. ἐπαναλαμβάνει τὸ «ἄλλο
ὅταν ἄδῃ κλπ».—8. ἐρχόμενα, αὐτοῖς, τοῖς κακοῖς δῆλα δή.
—9. ἐκ τῶν γὰρ—μούναρχοί θ' ὡς ῥῆμα τῆς προτάσεως
ταύτης νοητέον τὸ γίγνονται.

22.

2. ἄλλοι δ'=οἱ δ' ἄλλοι θεοί.—ἐκπρολιπόντες, τοὺς
ἀνθρώπους δῆλα δή.—4. Σωφροσύνη· ταυτίζεται ἐνταῦθι
τὸ πρόσωπον τῆς θεότητος μὲν τὸ πρᾶγμα, ὅπερ αὕτη ἀντι-
προσωπεύει. (Buchholz).—Χάριτες· ἐνταῦθι ἐμφανίζονται
ὡς θεαὶ τῆς ἡθικῆς τῶν πραγμάτων διατάξεως. "Ενθα αὔται
κρατοῦσι καὶ κυβερνῶσιν, ἐπικρατεῖ ἡ ὥραία ἀρμονία καὶ δι-
μόνιοι· τούναντίον, ἔνθεν αὔται ἐξηφανίσθησαν, ἐπικρατεῖ
ἀκοσμία, ἀγριότης καὶ πᾶν κακόν. (Buchholz).—6. γι-
νώσκουσι θέμιστας, εὑνομίας=διαθέσεις ἔχουσι φιλοδικί-
ους καὶ φιλονόμους.—οὐδὲ μὲν=οὐδὲ μήν. Πρᾶλ. 18, 17.
—7. ὅφρα=ἔως. Πρᾶλ. Ιλ. Α, 88· «οὕτις ἐμεῦ ζῶντος καὶ
ἐπὶ χθονὶ δερκομένοιο».—9. ἀγλαὰ μηρία καίων· τίσιν;
11. φραζέσθω=ἄς προφυλάττηται.—σκολιὸν=ἀπατη-
λόν, ἐπίθουλον.—12. οὐδέν, πόθεν ἐξαρτᾶται ἡ πτῶσις αὕτη
καὶ τί σημαίνει;—13. ἐπέχουσι νόημα=διευθύνουσι τὰς
σκέψεις αὕτων.—14. ἐσθλὰ σύμβολα=καλάς λέξεις, ὁνο-

μασίας.—θηκάμενοι=ἐπιθέσαντες εἰς κακὰ αὐτῶν ἔργα.

23.

1. τῆσδε πόληος· πόθεν ἡ γενικὴ ἐξαρτᾶται; αἱ θέρι ναίων,
ὅμηρικόν· πρᾶλ. Ἰλ. B, 412. «Ζεῦ κύδιστε, μέγιστε. κε-
λαῖνεφές, αἰθέρι ναίων».—Τί σημαίνει ἡ δοτκ. αἱ θέρι;—
2. ἐπ' ἀπημοσύνῃ, ἡ ἐπὶ τὸν σκοπὸν σημαίνει.—3. Ἀπόλ-
λων, ὡς πόλιοῦχος θεὸς τῶν Μεγάρων, & καὶ ἐννοεῖ ὁ ποιη-
τὴς λέγων ἐν στίχ. 1 πόληος.—5. ίερὸν μέλος, τὸν παιᾶ-
να, ὃς ἦτο ἄσμα ἐγκωμιαστικόν.—6. σπονδὰς ἀρεσσάμε-
νοι=ποιεῖσθαι τί τινι ἀρεστῷς αὐτῷ. Συνηθεστέρα εἶνε ἡ
σύνταξις ἀρέσκεσθαι τινά τινι.—8. τὸν Μήδων..πόλεμον.
νοητέαι αἱ τοῦ Δαρείου ἡ Ξέρξου παρασκευαὶ κατὰ τῆς Ἐλ-
λάδος.—Τί σημαίνει ἡ γνκ. Μήδων;—9. ὅμοφρονα θυμὸν
ἔχοντας=ὅμονος ὄντας.—10. νόσφι=μακράν, ἕνευ.—11.
ἀπὸ συναπτέον τῷ ἀμῦναι. Τίνα θέσιν ἔχει ἐν τῇ προτάσει
τοῦτο τὸ ἀπαρέμφ. καὶ τὸ προηγούμενον διάγειν;—12.
γῆρας οὐλόμενον· πρᾶλ. Ἰλιάδ. A, 2. «μῆνιν οὐλομένην».

24.

1. πόλιν ἄκρην=ἄκροπολιν.—ἐπύργωσας=ἄνιδρυσας,
ἀνήγειρας.—2. Ἀλκαθόψ· ὁ Ἀπόλλων τῷ ἥρωι τούτῳ ἐλ-
θόντι ἐξ "Ηλιδος εἰς Μέγαρα ἐβοήθησε κατὰ τὴν οἰκοδόμη-
σιν τῶν τειχῶν, κινῶν τοὺς λίθους διὰ τῆς κιθάρας αὐτοῦ.
—3. αὐτὸς δέ, σὺ αὐτὸς τὴν ἄκροπολιν ἄνιδρυσας, σὺ αὐ-
τὸς νῦν σῶσον αὐτήν.—4. τῆσδε πόλεος· πόθεν ἡ γνκ. ἐξαρ-
τᾶται καὶ τί σημαίνει; στρατὸν Μήδων· πρᾶλ. σημ. εἰς
73, 8.—5. Αἱ τοῦ Ἀπόλλωνος ἔορται ἐν Ἐλλαδὶ συνήθως

ἐτελοῦντο κατὰ τὸ ἔαρ, ὅτε ἐπανήρχετο εἰς Δελφοὺς ἢ Δῆλον ἐκ τῶν ὑπερβορείων, παρ' οἵς διῆγε τὸν χειμῶνα.—8. ἦ γάρ, αἰτιολογεῖ τὸ αὐτὸς ἀπέρυκε.—9. στάσιν, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν ἔξωθεν ἐπαπειλούμενον πόλεμον.

25.

1. Ὁρνιθος, νοεῖ τὸν γέρανον, ὃς σημεῖον τοῦ ἐπερχομένου χειμῶνος καὶ τοῦ καιροῦ τῆς ἀρόσεως εἶνε. Ἡ φωνὴ λοιπὸν τούτου ἀναμιμνήσκει τὸν ποιητήν, μακρὰν ἐν ἔξορίξ διαμένοντα, τὸν αὐτοῦ ἀγρούς, οὓς νῦν ἄλλοι, ἀρπάσαντες, ἔχουσι (Buchholz).—2. ἀρότου ὠραιοῦ=ἀρόσεως ἐν καταλλήλῳ καιρῷ γινομένης.—3. μέλαιναν· σημαίνει ὅτι καὶ ἡ νῦν παρ' ἡμῖν συνήθης φράσις «μαύρη ἢ μαυρισμένη καρδιά».—5. ὅτι=διότι.—5. κύφων=ζυγόν.—6. ναυτιλίης· ὁ Θεόγνις ἔχασε τὴν περιουσίαν αὐτοῦ κατὰ τὴν ἀπουσίαν του.

26.

2. Εὑθοίης ἀμπελόνεν πεδίον, καὶ νῦν ἔτι ἡ Εὔθοια ἀμπελόφυτος. Πρόβλ. καὶ Σοφοκλ. Ἀντιγ. 1132 «χλωρὰ ἀκτὰ πολυστάφυλος» (Εὔθοιας).—3. δονακοτρόφου· γνωστόν, ὅτι οἱ παῖδες τῶν Σπαρτιατῶν ἐκ τῶν δονάκων τοῦ Εύρωτα παρεσκεύαζον τὴν κλίνην αὐτῶν.—ὅστι· τίνα θέσιν κατέχει ἡ λέξις αὕτη ἐν τῇ προτάσει;—4. ἐφίλευν=τῷ νῦν ἡμετέρῳ «ἐφίλευον», ἥτοι ἐφιλοξένουν.—5. ἐκείνων, τῶν περιποιήσεων τῆς φιλοξενίας. Πόθεν ἔξαρτᾶται ἡ γνω. καὶ τί σημαίνει;—6. φύλτερον· ὁ Ὄμηρος λέγει ἐν Ὁδυσσείας 1. 27. «οὗ τοι ἐγώ γ' ἡς γαίης δύναμαι γλυκερώτερον ἄλλο ιδέσθαι».

27.

1. Ἐν μοι· συναπτέα ἡ ἐν μετὰ τοῦ πέσοι. — ἔπειτα· πότε; — 2. χάλκεος=αἰώνιος, ἀφθαρτος· πρόβλ. Ὁμ. Ιλ. Ρ. 425, ἐν Ὁδυσσείᾳ (Ο, 329) λέγεται «σιδήρεον οὐρανόν». — χαμαιγενέων· κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τοὺς ὅψιν ἡ αἰθέρι γενηθέντας θεούς. — 3. οἱ με φιλεῦσιν· τὸ ἀντίθετον «τοῖς ἔχθροῖς».

28.

1. ἄτης· ἀντιτίθεται ἐνταῦθα τῷ κέρδεος. — 3. ἐν φρεσὶν εἰδώς· τὸ ἀντίκείμ. τοῦ εἰδῶς εἶνε ἡ ἐπομένη πρότασις. — 4. γίνεται, ὁ ἐργάζεται. — 7. ὅσσον· ἐθέλησιν· ἡ ἀναφορικὴ πρότασις εἶνε ὑποκείμ. τοῦ παραγίνεται. — 8. πείρατον· ἀμηχανίης = τὰ δρικά τῆς ἀδυναμίας αὐτοῦ (ώς ἀνθρώπου). — 10. κατά· τί σημαίνει ἐνταῦθα ἡ κατὰ μετ' αἰτι.;

29.

2. τοῦ=oῦ.—τὸ=τοῦτο, συναπτέον τῷ τυχεῖν· σπανίκαθόλου ἡ σύνταξις τοῦ τυγχάνειν μετ' αἰτιατκ., συχνοτέρω δέ πως μετ' αἰτιτκ. τοῦ οὐδέτερο. ἀντωνυμίας ἡ ἐπιθέτου.

30.

1. Πάντων, συναπτέον τῷ δριστον. — ἐπιχθόνιοι=ἀνθρώποι. — 2. δέέος = διαπεραστικοῦ· πρόβλ. Ιλ. Ξ, 345. — 3. ὅπως· ἐπιτείνει τὸ ὕπιστα. — 4. ἐπιεσσάμενον· ἐκ τοῦ ἐπιέννυμι. Ποιητικῷ τῷ τρόπῳ ζωή τις τῷ τεθνεῶτι ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ ἀποδίδεται.

32.

1. Τόλμα=έγκαρπέρει, ύπόφερε μεθ' ύπομονῆς· ὁ "Ομηρος λέγει· «τέτλαθι δή, κραδίη». — ὅμως· ἀλλοτε προηγεῖται, ἀλλοτε δ' ἔπεται τῇ ἐναντιωματικῇ μετοχῇ. — κακοῖσιν δοτικ. τοῦ κακά. — 2. δειλῶν· οὕτω λέγει τοὺς μὴ εὐγενεῖς· — δὲντέρη, ή ἡ τῶν ἀγαθῶν (εὐγενῶν). — 3. σύ, εὐγενῆς ἕν. — ἀπρήκτοισιν=καθ' ὃν δὲν εἰνε δυνατὸν νὰ κατορθωθῇ τι, ἀδιύρθωτα, ἀθεράπευτα. — ἄχθου=ἄχθου. — ἀνία· ἀντίθετον τοῦ εὐφροαινε. — 7. λίμνης=θαλάσσης· — οὕτ' ἀν· ὁ σύνδεσμος ἀν ἀνήκει τῷ νοσυμένῳ ὥρματι προφύγοι. — καταδύς· πῶς θ' ἀναλυθῇ ἡ μετ. ; — 8. Τάρταρος ἡερόεις· καὶ ὁ "Ομηρος λέγει ὠσαύτως ἐν Ἰλ. Θ. 13.

33.

1. σὺν οἷς=τῇ ἐπικουρίᾳ τῶν ὁποίων. — 2. γῆν· νοητέας ἡ πρόθεσις ἐπί. Ἀντιτίθεται τῷ πόντον. — 3. "Ομοια λέγει ὁ "Ομηρος ἐν Ἰλ. Κ. 217· «μέγα κέν οἱ ύπουράνιον κλέος εἴη...Αἰεὶ δ' ἐν δαίτησι καὶ εἰλαπίνησι παρέσται.» — 5. αὐλίσκοισι· αὐλοὶ συνώδευον τὴν ἐν τοῖς συμποσίοις ἀπαγγελίαν τῶν ἐλεγειῶν. — 6. καλά τε καὶ λιγέα· σύστη. ἀντικείμ. εἰς τὸ ἀσονταί σε. — εὐκόσμως ἐρατοὶ=ἐν τῇ κοσμιάτητι αὐτῶν ἀξιαγάπητοι. — 10. ἀφιτον· συναπτέον τῷ αἰέν. — 13. ἐφήμενος· ἡ μτχ. αὗτη προσδιορίζει τὴν ἑτέρων περῶν· — ἀνθρώποις· συναπτέον μετὰ τοῦ μελήσεις. — 14. ιοστεφάνων· συνήθως ἐπίθετον τῆς Ἀφροδίτης καὶ τῶν Ἀθηνῶν. — 15 μέμηλε· ώς ύποκείμ. νοητέον τὸ «τὰ Μουσάων δῶρα». — ἀγλαὰ Μουσάων δῶρα· τίνα ταῦτα ; — 15. ἀοιδὴ ἔσση=θὰ εἶσαι ἀντικείμενον φόδης. — 16. ὅφο· ἀν· δῆλα δὴ ή.

34.

Ἡ ἐλεγεία αὕτη, ἀπέυθυνομένη πρὸς τὸν Σιμωνίδην, ἐποιήθη ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἐντυπώσεων τῆς ἐπαναστάσεως· διὸ ὁ ποιητὴς δὲν τολμᾷ καὶ μεταξὺ τῶν ὄμοίων αὕτῳ ἐλευθέρως νὰ ἔκφρασθῇ, ἀλλὰ μεταχειρίζεται τὴν ἀλληγορίαν, οὐκ μὴ ἐκθέσῃ ἔχυτὸν εἰς τὰς σφοδρὰς ἐπιθέσεις τῶν πολιτικῶν αὐτοῦ ἀντιπάλων (Buchholz).—2. ἀνιψιην· τὸ ἀντίθετον εὐφραίνεσθαι—ἀγαθοῖσι· νοεῖ τοὺς εὐγενεῖς, ἐκ τῶν ὄποιών ᾖτο καὶ ὁ ποιητὴς.—3. με γινώσκοντα παθέρχεται=καὶ γινώσκων ἀφήνω τι ἀρρητον.—4. χρημασύνη· τί σημαίνει ἡ δτκ.;—γνούς· μτχ. ἐναντιωμτ., διὸ τὸ περ.—5. οὔνεκα=διότι. — καθ'· μετὰ τοῦ βαλόντες.—6. Μηλίου πόντου· τὸ Αἰγαῖον πέλαγος νοεῖ.—7. ἀντλεῖν, τὸ τῆς θαλάσσης ὕδωρ, τὸ διὰ τὴν τρικυμίαν εἰσορμῶν εἰς τὸ σκάφος. 8. ἀμφοτέρων τοίχων· τῆς νεώς. Πόθεν ἔξαρταται ἡ γν. καὶ τί σημαίνει;—9. οἵ· ἔρδουσι=ὅτι τοῖς ἔρδουσι.—κυβερνήτην· περιληπτικῶς κεῖται· νοοῦνται δ' οἱ ισχυρότατοι τῶν εὐγενῶν.—10. φυλακὴν εἶχεν· τίνος;—11. κόσμος=τάξις.—12. δασμὸς = διανομὴ τῆς γῆς.—εἰς τὸ μέσον=ἔξι ίσου δι' ἀμφότερα τὰ μέρη, ἀφατριάστως.—14. κατὰ—πίῃ.—15. ἥνιχθω=ταῦτά μοι αἰνιγματωδῶς εἰρήσθω.—κεκρυμμένα=κεκρυμμένως, ἥγουν ἀσαφέστερον τῇ φράσει.—16. γινώσκοι· τὰ αἰνιγματωδῶς εἰρημένα ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ ἐν τοῖς ἄνω.

35.

1. βούλεο=βούλομαι μᾶλλον, διὸ ἐπεται ὁ συγκριτικὸς ἦ.—2. πασάμενος=κτῶμαι.—4. ἐών· ὑποθτκ, μτχ.

36.

2. ὀλίγοις ἀνδράσι, τοῖς ἀριστοκρατικοῖς,— 2. ἔπειται
=πάρεστι.

37.

1. τοὶ κακοὶ=οἱ κακοί. — 3. ἔργα τε δεῖλ' = ποταπά,
ἀγρεῖα.—4. ἐλπόμενοι=οἱόμενοι.

38.

1. τέλος=ἔκβασιν.—2. πάντων· συναπτέον τῷ τέλος.
—τίθησι, αὐτά, δῆλα δὴ «πάνθ' ὅσ' ἔστι». —3. ἀλλ' ἐπή-
μεροι=ἐφήμεροι. —4. ἀ δή=οīα δή.—οὐδὲν εἰδότες=—
οὐδαιμῶς εἰδότες· ποιὸν τὸ ἀντικείμ. τοῦ εἰδότες; —5. ὁ
Σόλων λέγει· «πάντη δ' ἀθανάτων ἀφανῆς νόος ἀνθρώποι-
σιν».—6 ἐπιπειθή=πεποίθησις.—7. ἀπρηκτον=ἄνευ ἀπο-
τελέσματος.—8. ἐτέων περιτροπάς· πρᾶλ. ΙΙ. Ψ, 835·
«περιπλομένους ἐνικυτούς».—9. βροτῶν· συναπτέον μετὰ τοῦ
οὐδείς.—10. ἀγαθοῖσι· νοεῖ ἐνταῦθα τοὺς πλουσίους.—στχ.
9—10 πᾶς τις προσδοκᾷ δτι ἐντὸς ὀλίγου τῇ εὔνοίᾳ τοῦ
Πλούτου θ' ἀποκτήσῃ χρήματα, οὗτω δὲ καὶ τὴν εὔνοιαν τῶν
πλουσίων (ἀγαθοῖς).—12. τέρμα, τῶν πόθων αὐτοῦ.—13.
θητῶν, συναπτέον μετὰ τοῦ τοὺς δέ.—16· πορφυρῆς ἀλός·
πρᾶλ. σημ. εἰς 32,7.—18. δυστήνω=ἀποτροπάϊω· οὗτως
ἐθεωρεῖτο ὁ δι' ἀγχόνης θάνατος.—19. αὐτάγρετοι=έκόν-
τες.—20. ἀπ'=ἀπεστιν·—21. ἀνεπίφραστος=ἀπροσδύ-
κητος.—23. ἐρῶμεν· μετάβασις εἰς τὸ α' πρόσωπον, καθό-
σον ὁ ποιητὴς περιλαμβάνει καὶ ἔκυτόν=δὲν ἡθέλομεν ἐπι-
σύρει καθ' ἡμῶν ἔκόντες κακά.—24. θυμὸν ἔχοντες=τὸν
νοῦν διευθύνοντες εἰς. . .—αἰκιζοίμεθα=βασανιζόμεθα.

39.

1. Χίος ἀνήρ, ὁ Ὄμηρος.—2. Πρέλ. Πλ. Z, 146.—3. μὴν=ὅμως.—οὖασι, συναπτέον τῷ δεξάμενοι· τί σημαίνει αὗτη ἡ δοτκ. καὶ ἡ ἐπομένη στέρογοις;—οὖασι δεξάμενοι στέροντος ἐγκατέθεντο, ὁ ὁ Χῖος ἀνὴρ εἶπεν.—6. ὅφρα... ἔχῃ—ἔως ἂν ἔχῃ.—8. ἐλπίδα=προσδοκίαν.—9. παμάτου· κυρίως=κόπωσις, ἔξασθνωσις, ἐνταῦθα=νόσος.—10. νήπιοι· ἐπιφώνησις, δι' ᾧς ὁ γράφων ἐκφέρει κρίσιν αὐτοῦ περὶ τῶν προσώπων τῶν σημαῖνομένων διὰ τῆς λέξεως.—13. ψυχῇ, τῶν ἀγαθῶν· συναπτέα τῷ χαριζόμενος. Τί σημαίνει ἡ γν. ἀγαθῶν καὶ τίνα ἀγαθὰ νοεῖ ὁ ποιητής;

40.

2. τύχα· νοεῖ τὸ ἐν Θερμοπύλαις συμβάν.—πότμος· νοεῖ τὸν ὑπὲρ πατρίδος θάνατον τῶν ἥρωών.—3. βιωμός· οὕτω καλεῖται τὸν τάφον τῶν ἐν Θερμοπύλαις πεσόντων, διότι ἐπ' ἐκείνου ἐτελεῖτο πρὸς τιμὴν αὐτῶν θυσία καὶ ἀλλη λατρεία, ὡς ἥρμοζεν εἰς ἐνδόξως πεσόντας.—πρό=ἀντι—μνᾶστις=ἀνάμνησις, τοῦ λαμπροῦ αὐτῶν κατορθώματος· ὃ ἥμα νοητέον τὸ γίγνεται.—4. ἐντάφιον· μεταφορικῶς ἐνταῦθα νοεῖ τὴν δόξαν καὶ φήμην τῶν πεσόντων.—6. σακός· νοεῖ τὸν τάφον.—οἰκέταν=ἔνοικον· κατηγορημ. προσδιορισμὸς εἰς τὸ εὑδοξίαν εἴλετο.—7. εἴλετο = ἔλαχεν, εἰσεδέξατο. — μαρτυρεῖ, διὰ τὸ τῷ τάφῳ τούτῳ κρύπτεται ἡ τῆς Ἑλλάδος δόξα.—καὶ Λεωνίδας· διότι ἐν τῷ αὐτῷ τάφῳ τεθαμμένος κεῖται.

41.

2. ὕρθου=σῷζε.—4. ἀώρων=προώρων, γινομένων ἐν τῇ ἀκμῇ τῆς δυνάμεως καὶ νεότητος.

42.

2. στεφανηφόροις ἐν ὥραις· νηεῖ τὴν ὥραν τοῦ ἔπος· ἐν τοῖς Ἀνακρεοντείοις λέγεται «στεφανηφόρου μετ' ἥρος». — 4. ἀμφέπετον=προστατεύετε.

43.

1. τέκνα, ἑρμηνεύεται διὰ τῶν ἐπομένων στίχων.—4. Ἡ Αρτεμις δὲν εἶναι μόνον κυνηγός, ἀλλὰ καὶ θεὰ τῶν τοκετῶν.

44.

1. μεδέων=βασιλεύων, ἄρχων.—κλεεννᾶς=κλεινῆς.—2. Βρομίαις, ταῖς ἀκολουθούσαις τὸν Βρόμιον (Βάκχον).—ὅρχηστά· ὁ Αἰσχύλος (Πέρσ. 448) καλεῖ τὸν Πᾶνα όμοίως «φιλόχορον».—3. γελάσειας...ἐπ' ἐμαῖς εὐφροσύναισι, καὶ μὴ βασκάνῳ βλέμματι ταύτας βλέποις.—4. ταῖσδ', ἃς νῦν δὴ ψάλλω πρὸς τιμῆν σου.

45.

2. φυάν· αἰτιατ. τοῦ κατά τι ἡ τῆς ἀναφορᾶς.—3. ἀδόλως=δικαίως.—4. ἥβᾶν=διασκεδάζειν ὅς νέον.

46.

1. κλαδί· δοτκ. τοῦ κλάδος κατὰ μεταπλασμόν.—4. ἰσονόμους=δημοκρατουμένας· ἡ δημοκρατία παρέχει πᾶσι τοῖς πολίταις ἵσα ἀστικὰ δικαιώματα καὶ ἐλευθερίας.—6. Τὰς τῶν μακάρων νήσους οἱ ἀρχαῖοι ἐτοποθέτουν ἐν τῷ

‘Ωκεανῷ παρὰ τὴν δυτικὴν ἀκραν τῆς γῆς.—7. ίνα περ
‘Αχιλλεύς· ποῖον τὸ ὁπλα τῆς προτάσεως;—8 φασίν· ποῖον
ἀπαρέμφ. θὰ νοηθῇ ἐξαρτώμενον ἐκ τοῦ φασίν;—12. καίνω
κτείνω.—15. δτι=διότι.

47.

1. Λειψύδριον· ἔκειτο ἐν τῷ δήμῳ Παιανίας, ἀφ' οὗ καὶ
δ Δημοσθένης· τοῦτο ἐτείχισαν οἱ Ἀλκμεωνίδαι θέλοντες
νὰ κατέλθωπιν εἰς Ἀθήνας καὶ νὰ ἐλευθερώσωσιν αὐτάς·
πρᾶλ. Ἀριστοτέλους Ἀθηναίων πολιτείαν, κεφ. 19.—προ-
δωσέταιρον=τοὺς ἑταίρους προδίδον.—2. μάχεσθαι· πόθεν
ἐξαρτᾶται τὸ ἀπαρέμφατον;

48.

Τὸ ὁπλα τοῦτο ἐψάλλετο ἐν Ῥόδῳ ὑπὸ παίδων, περιερ-
χομένων τὰς οἰκίας, ἐπὶ τῇ ἀφίξει τῶν χελιδόνων καὶ τοῦ
ἔαρος.—1. καλὰς ὕδρας· νοεῖ τὸ ἔαρ.—6. παλάθαν, ἀρ-
μάθα σύκων ἔηρῶν.—προκυκλεῖν· ἀπαρέμφ. ἀντὶ προστα-
κτικῆς.—8. δέπαστρον=ποτηράκι.—9. κάνυστρον=κα-
νυστράκι.—10. χελιδών· οἱ παῖδες διμιλοῦσιν ὡς ἀντιπρό-
σωποι τῆς χελιδόνος.—11. λεκιθίταν, δῆλα δὴ ἄρτον, κα-
τεσκευασμένον ἐξ ἀλεύρου ὁσπρίων.—12. ἀπίωμες=ἀπίω-
μεν.—λαβώμεθα· ή ὑποτκ. δὲν σημαίνει ἀπορίαν, ἀλλὰ
προσδοκίαν.—13. εἰ μέν τι δώσεις· ὡς ἀπόδοσιν νοητέον τὸ
«καλῶς ἔχει». πρᾶλ. Ἰλ. Α. 135—6.—14. φέρωμεν·
ὑποτακτ. ἴσοδυναμοῦσα μέλλοντε· πρᾶλ. οἴσθμες (στίχ. 16.)
—16. νιν=αὐτήν.—20. γέροντες, γκρινιάριδες, ἀλλὰ παι-
δάκια χαρούμενα.

49.

1. κυανέη=μαύρη.—2. μενεγχέας· ἡ ὀνομαστ. μενέγχης=ό τὸ ἔγχος ὑπομένων, θαρραλέος.—πολύρροηνον=πολυπρόθετον.—3. γυίοις· ἡ δοτ. ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ἀμφιέσαντο.
—4. ἀμφιέσαντο· πρόβλ. 30, 4.

50.

1. Τὸ ἐπίγραμμα τοῦτο λέγεται ὅτι ἦτο ἐπιγεγραμμένον ἐπὶ τοῦ ἐν Γέλᾳ τάφου τοῦ Αἰσχύλου καὶ συνετάχθη ὑπ’ αὐτοῦ τοῦ ἴδιου.—πυροφόροιο Γέλας· πόθεν ἐξαρτᾶται ἡ γυν.;—3. Γέλας, πόλις Σικελίας, ἐν ᾧ, θανών, ἐτάφη ὁ Αἰσχύλος—ἄλκην=τὴν δύναμιν, ἀνδρείαν· τίνος;—3. Μαραθῶνιον ἄλσος· νοεῖ τὴν πεδιάδα τοῦ Μαραθῶνος, ἐν ᾧ ἐπολέμησεν ὁ Αἰσχύλος πρὸς τοὺς Μήδους.—4. βαθυχατῆις=βαθυχαίτης. Οἱ Ἡρόδοτος (6, 19) ὀνομάζει τοὺς Πέρσας κομήτας—ἐπιστάμενος, ἐξ ἴδιας πείρας.

51.

1. Μαραθῶνι, τοπικὴ πτῶσις.—Ἐλλήνων· πόθεν ἐξαρτᾶται ἡ γυν. καὶ τί σημαίνει; 2. ἐστόρεσαν, κατέβαλον.

52.

1. τῆδε, ἐπίρρ.—2. Ἐκ Πελοποννάσου· μετά τινος συναπτέον;

53.

1. ἀγγέλλειν, ἀντὶ τίνος ἀλλης ἔγκλισεως κεῖται ἐνταῦθι τὸ ἀπαρέμφατον;—2. δῆμασι=νόμοις.

54.

1. εὐκλέας=εὐκλεεῖς.—2. εὐρυχόρου· πρᾶλ. Ὁδ. Ο, 1, «ἡ δὲ εἰς εὐρύχορον Λακεδαιμονικὴ Παλλὰς Ἀθήνη φέρετ».—3. συναπτέον τῷ δεξάμενοι, ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ «πολέμῳ».—τόξων, ἵππων· ἀμφότεραι αἱ γνη. ἔξαρτῶνται ἐκ τοῦ συνένουσ. —4. δεξάμενοι=ὑπομείγαντες, ἀντιστάντες.

55.

1. ἀκμὰς ἐπὶ ξυροῦ=ἐν ἀκροσφαλεστάτῃ θέσει. — Ἑλλάδα πᾶσαν· πόθεν ἡ αἰτιατ. ἔξαρτᾶται ;— 2. ταῖς ψυχαῖς, δοτκ. δργνκ.. πόθεν ἔξαρτᾶται ;— 3. δουλοσύνας· ἡ γνη. ἔξαρτᾶται ἐκ τοῦ δυσάμενοι, δπερ=σώσαντες· τί σημαίνει ἡ γνη.;—πήματα πάντα=πάντα τὰ δυνατὰ κακά. —μνήματα· παράθεσις εἰς πᾶσαν τὴν προηγουμένην πρότασιν, σημαίνει τί ;—μνῆμα=ἐνθύμημα.—5. ἄμιν=ῆμιν.

56.

1. Μεγιστία· τίνος πτώσεως εἶνε ; Ὁ μάντις οὗτος, ἔξι Ακαρνανίας καταγόμενος, ἤκολούθησε τὸν στρατὸν τοῦ Λεωνίδου· καίπερ δὲ προειδὼς τὴν ἐπικειμένην αὐτῷ τύχην, δὲν ἤθέλησε, παρὰ τὰς προτροπὰς τοῦ Λεωνίδου, νὰ καταλίπῃ τὸν στρατὸν αὐτοῦ, ἀλλὰ μόνον τὸν μονογενῆ αὐτοῦ υἱόν, συνεκστρατεύσαντα αὐτῷ, οἶκαδε ἀπέστειλεν. Αὐτὸς μείνας συναπέθανε τῷ Λεωνίδᾳ καὶ τοῖς τριακοσίοις.—2. ἀμειψάμενοι=διαβάντες—3. σάφα εἰδώς, διὰ τίνος μέσου;—εἰδώς· τίνα ἔχει σχέσιν ἡ μετχ. πρὸς τὸ «οὐκ ἔτλη προλιπεῖν» ;

57.

1. ἀέξειν=αὔξειν.—ἔλευθερον ἄμαρτ=τὴν ἡμέραν τῆς

ελευθερίας. — 2. ίέμενοι=έφιέμενοι. — τοὶ μέν... τοὶ δέ (5)... τοὶ δέ (7), ἐπιμεριστικὰ παραχθέσεις εἰς τὸ ὑποκείμ. τοῦ ἐδεξάμεθα.— 4. ἀγνᾶς, τοξοφόρου, ἐπίθετα τῆς Ἀρτέμιδος ως παρθένου καὶ κυνηγοῦ.— 6. "Αρη· μετωνυμικῶς κεῖται ἀντὶ τοῦ «πολεμικὴν δύναμιν».— 8. χειρας· συναπτέον τῷ ίέναι.— 9. ἄμμι=ῆμιν.— ἀστοὶ=συμπολῖται.— 10. Νισαίων· ἡ Νίσαια ἦν λιμὴν τῆς Μεγαρίδος.— ἀγόρων· ὀνομαστκ. ἄγορος=ἀγορά.

58.

2. ἵπποσύνῃ· τί σημαίνει ἡ δτκ.; — 3. καλλιχόρου· καὶ ὁ Εύριπίδης λέγει (Ἴρακλδ. 329) «καλλιχόροις Ἀθάναις». — περὶ πατρίδος=ὑπὲρ πατρίδος· μετά τίνος συναπτέος ὁ ἐμπρόθετος προσδιορισμός;

60.

1. τόνδε, συναπτέον τῷ «βωμόν (4). — νίκας ιράτει· κατὰ ποιητικὸν πλεονασμὸν=νίκῃ, ὁ συναπτέον τῷ ἔξελέσαντες. — ἔργῳ "Αρηος=πολέμῳ· δτκ. τοπική· πρβλ. Ἰλ. Α, 521 «καὶ τέ μέ φησι μάχῃ Τρώεσσιν ἀρήγειν. — 2. λήματι=φρονήματι. — πειθόμενοι· ἡ μτχ. αὗτη προσδιορίζει τὴν ἑτέραν ἔξελάσαντες. — 3. κοινόν· κατηγορ. ἐπίθτ. εἰς τὸ βωμὸν τόνδε. — 4. ἰδρύσαντο, παρὰ τὰς Πλαταιάς. — ἔξελάσαντες· ἡ μτχ. αὗτη προσδιορίζει τὸ ἰδρύσαντο.

61.

1. ἡβην=νεότητα. — 4. αἰχμηταί· κατηγορημτκ. προσδιορισμὸς εἰς τὸ μαρνάμενοι.

62.

1. τ', ἀντιστοιχεῖ τῷ ἐπομένῳ καὶ (στγ. 2).—πόντος· νοεῖ τὸν Ἑλλήσποντον, δῆτις τὴν Θρακικὴν Χερσόνησον ἀπὸ τῆς Ἀσίας χωρίζει.—2. πόλιας=πόλεις.—ἐφέπει=διέρχεται, διατρέχει. Τίς ἔννοια ποιητικῶς ἐκφέρεται διὰ τῶν δύο πρώτων στίχων;—3. ἐπιχθόνιων ἀνδρῶν· συναπτέον μετὰ τοῦ οὐδενί.—5. οἶδε· τίνες;—6. Φοινίκων· ἐκ νεῶν τούτων ἀπετελεῖτο τὸ μέγιστον μέρος τοῦ Περσικοῦ στόλου.—Ἀσίς = Ἀσιάς γῆ.—8. ἀμφοτέραις χερσὶ=πεζικῇ καὶ ναυτικῇ δυνάμει.

63.

Ο Σιμωνίδης εὔρεν ἐν τινι νήσῳ νεκρόν, ὃν ἔθαψεν ἐπιγράψας ἐπὶ τοῦ τάφου τόδε τὸ ἐπίγραμμα· «Οἱ μὲν ἐμὲ κτείναντες δόμοιναν ἀντιτύχοιεν, Ζεῦ Ξεῖν», οἱ δ' ὑπὸ γᾶν θέντες ὅναιντο βίου». Μετὰ τοῦτο ἡ ψυχὴ τοῦ ταφέντος, ἐμφανισθεῖσα τῷ Σιμωνίδῃ, συνεβούλευσεν αὐτὸν νὰ μὴ ἐξακολουθήσῃ περαιτέρω τὸ ταξίδιον αὐτοῦ· ὁ Σιμωνίδης ὑπήκουσε, συνεβούλευσε δὲ καὶ τοὺς συνοδοιπόρους του τὸ αὐτὸν νὰ πρέξωσιν· ἀλλ' οὗτοι μὴ ὑπάκουσαντες ἀπώλοντο ἐν τῇ θαλάσσῃ. Νῦν ὁ Σιμωνίδης ἐξ εὐγνωμοσύνης προσέθηκε τοὺς στίχους τούτους τῷ ἀνωτέρῳ μνημονευθέντι ἐπιγράμματι.—2. ζῶντι· τίνα ἔννοεῖ;

64.

1. Αἰγαίοιο· τὸ Αἰγαῖον πέλαγος.—οἰδμα=κῦμα.—2. μεσάτῳ=μέσῳ.

65.

2. φεῦ, ἐπὶ τίνι οἱ ἐν τῷ τάφῳ κείμενοι παρίστανται
ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ θρηνοῦντες; — ὅσσον ἀφ' = πόσον μακρὰν
ἀπό.

66.

2. διζόμεναι = ζητοῦσι. — 2. ψυχήν, ὅτι οἱ θεοὶ καὶ θεαί
κατώκουν ἐν ψυχαῖς θνητῶν, ως ἐν ἱεροῖς, πολλοὶ παλαιοὶ
εἶπον.

67.

2. πλοκάμους· τοὺς κλάδους νοεῖ τοῦ κισσοῦ. — 3. ἥτε
φιλορρώξ ἄμπελος· νοητέον «πάντοι θάλλοι». — 4. ἄμπε-
λος = κλῆμα. — ὑγρά = εὔκαμπτα, εὐλύγιστα. — κλήματα.
κλάδος. — 5. εύμαθίης· νοεῖ τὸ εύνόητον καὶ σαφὲς τοῦ
Σοφοκλέους. — πινυτόφρονος = σωφρονέστατος, συνετώτατος
(Ἡσύχιος). — μελιχροέ = ὁ γλυκὺς ως τὸ μέλι. — 6. Ἡση-
σεν, ἐν τοῖς ποιήμασιν αὐτοῦ. — ἄμμιγα = ἀνάμμιγα = ἀναμίξ,
ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τῶν Μουσῶν καὶ Χαρίτων.

68.

1. "Αρης Μακεδών· νοεῖ τὸν Φίλιππον· τὸ Μακεδών
ἐπέχει θέσιν ἐπιθετικοῦ προσδιορισμοῦ.

D. M. G. A. N. S.

πελαγού μεγά τατιτό πληρώσεις
σε λίγο μεν πραγματεύεται το
στη πληγή από την πληγή την

Αραπίας ἀττικής, Κάλλας ρέσ., βόρεια Τα.

Αραπίας ἀττικής ρέσ., βόρεια Τα.
πελαγού μεγά τελευτή πληρώσεις
σε λίγην σεριαλιστική πληγή την

Il Cavallo dell'oracolo. La metà del Gallo
il cammeo dell'angelo. Il cane, gran cane baltico
più di un pugno i mici mici mici
Αραπίας ἀττικής, Κάλλας ρέσ., βόρεια
πελαγού μεν πραγματεύεται το
σε λίγην σεριαλιστική πληγή την

Χαρακτηριστικαὶ παραλλαγαὶ τῶν ιδίων στίχων, μὲ παρένθεσι